

MOST

LETNIK **XX**
ŠTEVILKA **71**
DECEMBER 2022

MOST

Glasilo občine Kanal ob Soči

<http://www.obcina-kanal.si/most>

Izdajatelj: Občina Kanal ob Soči,
zanjo županja Tina Gerbec

Odgovorni urednik:
Erik Panjtar

Člani uredniškega odbora:
Erika Koncut, Irena Brezavšek,
Klelija Dolenc, Tina Tinta

Lektoriranje:
Mojca Pipan

Oblikovanje in grafični prelom:
A-media d.o.o.

Fotografija na naslovnici:
Damijan Simčič – Zoso
»Pogled s Korade na Soško dolino«

Naslov uredništva: Glasilo Most,
Trg svobode 23, 5213 Kanal

Kontakt: urednistvo@glasilo-most.si

Tisk: A-media d.o.o.

Naklada: 2500 izvodov

Glasilo brezplačno prejme vsako
gospodinjstvo v Občini Kanal ob Soči.

Prosimo, da za oddajo vaših
prispevkov za objavo v Mostu
obvezno uporabljate portal
mojaobcina.si.

Uredništvo si pridržuje pravico
presoje glede objave in lahko zavrne
objavo prispevka, še posebej, če ni
v skladu s programsko zasnovano ali
novinarskim kodeksom.

Za komunikacijo z odgovornim
urednikom oziroma uredniškim
odborom uporabite elektronski
naslov urednistvo@glasilo-most.si.

Uvodnik

Samo mesec dni je minilo od izida prejšnje številke, pa smo spet dodobra napolnili decembrsko številko Mosta z vsebinami z vseh vetrov. Resda je od prejšnje številke minilo malo dni, ampak dogodkov, še kako dolgoročno pomembnih za občino, pa je bilo kar nekaj. V mislih imam predvsem lokalne volitve, kjer se je dodobra spremenila sestava občinskega sveta, občina pa je dobila tudi novega župana Miho Stegla, ki jo bo vodil v naslednjem štiriletnem mandatu. Izzivov v občini ne manjka, zato leži na vseh kar precej odgovornosti. Več o vsem tem bomo seveda pisali v prihodnji številki, kajti tokratno smo morali že prej zaključiti. Naj pa dodam še drobno informacijo, ki je tudi mene presenetila v smislu, kako hitro čas beži. Tokratna številka Mosta namreč obeležuje dve leti, odkar sem odgovorni urednik. Naj se ob tej priložnosti zahvalim vsem, ki na tak ali drugačen način soustvarjate občinsko glasilo in dobro sodelujete z uredništvom. Vsem, še posebej pa seveda bralkam in bralcem iz Občine Kanal ob Soči, želim lepo preživete praznike in čudovit vstop v novo leto, ki naj bo polno uspehov, dobrega zdravja in nepozabnih dogodkov, o katerih bomo zagotovo pisali tudi v Mostu!

Erik Panjtar, odgovorni urednik

Drage občanke, dragi občani!

Iskrena hvala vsem, ki ste mi na lokalnih volitvah namenili svoj glas, in vsem, s katerimi smo v zadnjih štirih letih soustvarjali našo občino.

Naj vam prihajajoči božično-novoletni prazniki v domove prinesejo mir, toplino in ljubezen. Naj bodo ti dnevi opomnik, da si vzamemo čas zase in za svoje najdražje. Vsi smo del skupnosti, ki se imenuje Občina Kanal ob Soči. V tej skupnosti delujejo številne organizacije, društva, prostovoljci in drugi posamezniki, ki so skupaj pomembno zaznamovali minulo leto. Vsem hvala za pripadnost ter za vso podporo in dejavnosti, s katerimi prispevate k boljšemu jutri.

Želim vam srečno, uspešno in zdravo leto 2023!

Tina Gerbec, županja

Malo drugačno voščilo

Irena Brezavšek

Voščilo letos bo posebne sorte;
tako, kot si ga težko zamisl' t morte ...

Oh, ženska, kaj boš zdaj storila?
Sem bralcem Mosta skozi vse leto jih preveč »delila«?
Prazniki, korona, opravičevanja, odpuščanja, peka in še kuha,
stara, res se že obnašam kot kakšna sitna muha.

No, morda pa le ni b'lo tako hudo
in pisanja tega niso vzeli mi za zlo?
Morda k vsemu bi lahko še kaj dodala,
da vsaj »brez veze« se ne bom kesala?

Novoletni prazniki so blizu in so lahko odlično izhodišče,
da lahko vsega se dotakneš in se ne skrivaš kot neboljeno piščice.

Soliti pameti vseprek ljudem se ne spodobi,
bo kdo še mislil, da je to moj hobi.
Lahko ste »gvišni«, da to ni bil moj namen,
le razumet' je treba besedil pomen.

Za nami je leto res močne turbulence,
v vročih, pasjih dneh se nikjer več ni dobilo sence.

Vrtovi in njive so se posušili,
kot bi se s covidom za greh zmenili.

Otroci, vnuki niso ved'li, kaj je bolje:
sedet' za računalnikom in biti dobre volje –
al bit' v šoli in delat' covid teste;
pa starši, vi, vse to najboljše veste!

No, na jesen pa spet se je z neba »ulilo«
in marsikakšno cesto nam razrilo.
Jeseni suhi na cesto padali so kot za stavo,
zaradi kamenja in debel smo vozniki imeli marsikakšno štaljo.

Pa s praznim žakljem bog ni mlatil, da ne bi nič ostalo;
na koncu lepo letino smo imeli in vsakega po malo.

A, ja, pa »štale« ble so tud' doma,
volitve, referendum, volitve, vse se zbudilo je iz covid sna.
Komaj v družini za eno stvar dosegli smo premirje,
zaradi druge, v naslednjem tednu, je že frlelo perje.

Nekoč so govorili, da je skromnost lepa čednost,
pa kaj, ko vmes se vtaknila je sveta zmedenost.
Nadutost, nečimrnost, napuh in aroganca;
vse to »krasi« že skoraj vsakega poslanca.

Pa, mi, mi bomo vse to spremenili ...
Si za novo leto bomo obljubili,
da drugo leto bo svet popolnoma drugačen
in nihče več ne bo vsaj kruha lačen.

Oh, ženska, in kaj boš zdaj storila?
Se boš mar bralcem Mosta zaobljubila?
Kaj? Da tako več ne boš pisala?
Ne. Tako sem vedela, tako sem znala ...

Vse najboljše bom vsem skupaj zaželela;
to po vsem tem času pa vendarle bi smela.
Na koncu naj voščilo vsem velja:
srečo in zdravje – iz srca; dobro voljo naj vsak ima!

Veseli božič in srečno novo leto 2023

Občina Kanal ob Soči in uredniški odbor Mosta

Kanalska obvoznica korak bližje uresničitvi

Kristina Marinič

Direkcija za ceste, Občina Kanal ob Soči, Projekt Nova Gorica in izbrani izvajalec so 23. novembra 2022 v Kanalu ob Soči podpisali uvedbo v delo za začetek del na kanalski obvoznici.

Uresničena je večletna želja Kanalcev po ureditvi obvoza starega mestnega jedra z novo obvoznico, ki se bo začela s prvo fazo odstranitve objekta Kidričeve 7 in nadaljevala z gradbenimi deli same obvoznice in ureditvijo novega križišča. Investicija bo pripomogla, da bo življene občanov Kanala pridobilo popolnoma drugo vrednost, kajti celoten promet zgornjega Posočja bo preusmerjen iz samega mestnega središča.

Zadolženost občine Kanal ob Soči

Nejc Kumar

Po podatkih Ministrstva za finance RS znaša zadolženost Občine Kanal ob Soči na dan 31. 12. 2021, 94 EUR na prebivalca. V primerjavi s sosednjimi občinami je Občina Kanal ob Soči na dan 31. 12. 2021, najmanj zadolžena. Podatki o zadolženosti občin so prikazani v spodnji tabeli.

Načrtujemo, da se v letu 2022 Občina Kanal ob Soči ne bo dodatno zadolžila in da bo tudi odplačala del obstoječega dolga, kar pomeni, da bo zadolženost občine na dan 31. 12. 2022 še manjša, kot je bila na dan 31. 12. 2021. Načrtujemo tudi, da bo stanje finančnih sredstev na računih občine na dan 31. 12. 2022 pozitivno.

Tabela: Skupna zadolženost občin in dolg na prebivalca na dan 31.12.2021

Občina	Skupni dolg na dan 31. 12. 2021*	Št. prebivalcev na dan 1. 1. 2021**	Dolg na prebivalca 2021
KANAL	511.742 EUR	5425	94 EUR
TOLMIN	1.681.134 EUR	11092	152 EUR
BRDA	2.551.220 EUR	5685	449 EUR
NOVA GORICA	14.716.708 EUR	31080	474 EUR

* Vir: MF, DP - Sektor za sistem financiranja lokalnih skupnosti, aplikacija e-Dolg-občine.

** Podatki zajemajo število državljanov Republike Slovenije s stalnim prebivališčem v Sloveniji (občini) in število tujcev z izdanim dovoljenjem za stalno prebivanje v Republiki Sloveniji, ki imajo prijavljeno stalno prebivališče v Sloveniji (občini) na dan 1. 1. 2021 (Vir: Statistični urad RS).

Vir: Ministrstvo za finance, Skupna zadolženost in dolg na prebivalca na dan 31. 12. 2021
<https://www.gov.si/teme/financiranje-obcin/>

Želijo si tesnejšega sodelovanja

Klara Golja

V Kobaridu je 24. novembra 2022 potekalo letno srečanje ravnateljev severnoprimeških osnovnih, srednjih šol in vrtcev, direktorjev javnih zavodov s področja izobraževanja, kulture, športa in mladine ter županov in predstavnikov s področja družbenih zadev Občin Bovec, Kobarid, Tolmin in Kanal ob Soči. Na srečanju je tekla beseda glede tesnejšega sodelovanja med občinami in zavodi v regiji glede reševanja skupnih težav ter interesov na področju delovanja šolstva in predšolske vzgoje. Sodelovanje in skupno delo bi lahko prispevalo strokovnejše, predvsem pa bolj racionalnejše rešitve.

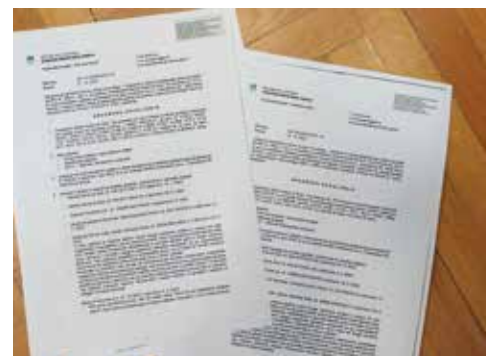
Pridobljeni sta gradbeni dovoljenji

Kristina Marinič

Občina Kanal ob Soči je konec oktobra prejela gradbeno dovoljenje, tako za II. kot III. fazo priklopa na vodovodni sistem Mrzlek. Zaradi raznolikosti in specifičnosti trase se je občina že ob začetku del namreč odločila, da bo celoten projekt razdelila na več faz, kar se je izkazalo za pravilno odločitev.

Za vložitev vloge za izdajo gradbenega dovoljenja za prvo fazo projekta, ki zajema območje od črpališča Prilesje do mostu v Plavah, pričakujemo le še zadnje služnostne pogodbe.

Z delitvijo projekta na tri faze smo celotni birokratski postopek pohitrili in bili učinkovitejši. Tako pričakujemo, da bomo dela na terenu lahko začeli že v prihodnjem letu. Z optimizmom torej zremo v prihodnost, ko se bo lahko celotno območje priključilo na vodovodni sistem Mrzlek.

Vrtec Deskle ima nov prizidek

Občinska uprava, foto: arhiv občinske uprave

Prizidek k Vrtcu Deskle je končan. Poleg otrok se bo dodatnih prostorov najbolj razveselil hišnik, ki je končno dobil prostor za svojo delavnico, pa tudi dodatne skladiščne prostore za opremo in rekvizite. Vrednost izvedenih del je ostala znotraj pogodbenne vrednosti in znaša nekaj več kot 126.000 evrov.

Otvoritev vodovoda v Zavrhu

Občinska uprava

V Zavrhu je bila marca otvoritev vodovoda, ki ureja vodooskrbo na območju Krajevne skupnosti Kal nad Kanalom in Krajevne skupnosti Levpa.

Gradnja vodovodnega omrežja se je začela v letu 2017 na relaciji Cvetrež–Višji dol. Gradnja omrežja se je nadaljevala v letih 2018 in 2019 na odseku Višji Dol–Hoje in Kal–Cvetrež.

V letu 2020 je občina zgradila traso Hoje–Testeni, v letu 2021 pa traso Testeni–Zavrhu. Tam je bila v marcu otvoritev vodovoda, ki ureja vodooskrbo na območju Krajevne skupnosti Kal nad Kanalom in Krajevne skupnosti Levpa. kupna dolžina naštetih odsekov znaša 6490 metrov, za kar je občina iz občinskega proračuna namenila 1.351.000,00 EUR.

Gradnja vodovoda se je letos nadaljevala v Krajevni skupnosti Kal nad Kanalom. Občina je začela gradnjo odseka Ilovica–Zabrdo v skupni vrednosti 1,3 mio EUR, v naslednjem letu pa se bo gradil vodovod Koprivišče v vrednosti 485.000 EUR.

Za ti dve investiciji smo na pobudo občine prejeli 1,6 mio EUR iz državnega proračuna. Za obe trasi sta že pridobljeni pravnomočni gradbeni dovoljenji. Za Ilovico pa je občina tik pred izborom izvajalca.

V naslednjih letih so v načrtu tudi drugi odseki vodovoda na tem območju. Velike investicije čakajo še na odseku Zavrhu–Seniški Breg in Zavrhu–Robi–Levpa. Ti odseki so danes ocenjeni na vrednost dobrih 1,6 mio EUR, občina pa že pridobiva gradbena dovoljenja.

Po zaključku vseh investicij na tem območju bo vloženih skupaj več kot 5 mio EUR in približno 20.850 metrov cevi.

»Danes si ne moremo več predstavljati življenja brez kakovostne pitne vode. Potrebujemo jo tako za vsakdanje življenje kot tudi za razvoj turizma. Občina Kanal ob Soči vsako leto na-

menja največ sredstev prav za urejanje vodooskrbe in kanalizacije. Pri tem pa se trudimo enakomerno porazdeliti investicije po celotni občini, saj nam je pomemben čisto vsak občan. Zato je na občini in na občinskem svetu vedno veljala velika naklonjenost gradnji vodovodnega omrežja predvsem tam, kjer ljudje še niso priključeni na javni vodovod,« je v svojem nagovoru povedala županja Tina Gerbec in se zahvalila vsem, ki so kakor koli sodelovali pri gradnji: »Občinski upravi, režijskemu obratu, obema krajevnima skupnostma, občinskim svetnikom, gradbenemu odboru, izvajalcem, nadzoru in projektantom. Predvsem pa ljudem, ki so imeli zelo veliko potrpljenja do začetka, pa tudi med gradnjo.«

Nejc Kumar, direktor občinske uprave, županja Tina Gerbec, Uroš Zupančič, predsednik KS Kal nad Kanalom

Nagovor Ivana Humarja, predsednika KS Levpa, v Zavrhu

Uroš Zupančič, predsednik KS Kal nad Kanalom, in županja Tina Gerbec

PROSTOFER, brezplačni prevozi za starejše

Občina Kanal ob Soči izvaja v sodelovanju s Prostoferjem (projekt zavoda Zlata mreža) storitev brezplačnih prevozov, s katerimi želi starejšim zagotoviti višjo kakovost življenja. Prostofer je namenjen vsem tistim starejšim, ki ne vozijo sami, nimajo sorodnikov in imajo nizke mesečne dohodke, pa tudi slabše povezave z javnimi prevoznimi sredstvi. Prostofer jim omogoča lažjo dostopnost do zdravniške oskrbe, brezplačne prevoze do javnih ustanov ipd. Občani, ki potrebujejo prevoz, naj pokličejo na brezplačno številko 080 10 10, vsak delovnik med 8.00 in 18.00, rezervacijo

prevoza pa je treba najaviti vsaj tridni pred izvedbo storitve. V komunikacijskem centru nato zabeležijo podatke in lokacijo prevoza. Po najavi prevoza klicni center obvesti prostovoljnega voznika o prevozu in to sporoči uporabniku, za katerega se opravi prevoz. Vozniki prostovoljci bodo prevoze opravljali od ponedeljka do petka med 8.00 in 16.00, izjemoma pa se lahko dnevi in ure tudi prilagodijo potrebam. Prevoze opravljajo vozniki prostovoljci. Vozilo je zagotovljeno s strani občine, prav tako je poskrbljeno za zavarovanje tako voznika kot tudi sopotnikov.

PROSTOFER

080 10 10

brezplačna telefonska številka
za brezplačen prevoz

Pokličite vsaj tri dni,
preden potrebujete prevoz.

Hvala vsem prostovoljcem, ki vlagajo svoj čas in prevoze izvajajo brezplačno.

Za informacije lahko pokličete tudi na Občino Kanal ob Soči. Podatki za stik: Klara Golja, klara.golja@obcina-kanal.si, tel. št. 398 12 18.

Predstavitev poročila o določitvi virov onesnaženosti zraka v letu 2021

Kristina Marinič

V novembru 2022 smo v Kulturnem domu Deskle predstavili rezultate »meritev zraka«. Meritve je za Občino Kanal ob Soči opravila Univerza v Novi Gorici v sodelovanju s francoskim partnerjem IGE (Univerza v Grenoblu). Poročilo je predstavil prof. dr. Griša Močnik, vodja Centra za raziskave atmosfere na Univerzi v Novi Gorici.

Merilne naprave so bile postavljene na strehi osnovne šole v Desklah, kjer so se eno leto vsak dan vzorčili filtri, med intenzivno kampanjo pa merila elementarna sestava delcev v zraku z enourno resolucijo. Študija je pokazala, da so glavni viri onesnaženja zraka pozimi, ko je onesnaženje večje, zgorevanje lesa, regionalni prispevek nitratov in sulfatov, promet, različni prispevki mineralnega prahu in s klorom bogat vir. S študijo se je določal tudi prispevek teh virov k oksidativnemu potencialu, tj. preprosto merilo škodljivosti delcev v zraku za zdrave ljudi. Rezultati študije kažejo, da s kloridi bogat vir, ki ga pripisujejo cementarni, in kurjenje lesa najpomembnejše prispevata k oksidativnemu potencialu. Prof. dr. Močnik je poudaril pomen raziskave tako na lokalni kot tudi svetovni ravni, saj je s študijo pridobilo ogromno podatkov, ki bodo v nadaljevanju povezani s podatki NIJZ-ja, medicinske fakultete v Ljubljani in ARSA. V zaključku so bili predstavljeni ukrepi, s katerimi lahko dosežemo izboljšanje kakovosti zraka.

Na občini se dogovarjamo še za dodatno predstavitev, na kateri bodo predstavljene ugotovitve Univerze v Novi Gorici in Agencije Republike Slovenije za okolje (ARSO).

70- obletnica Rdečega križa Nova Gorica

Klara Golja, foto: David Verlič

V SNG Nova Gorica je potekala slavnostna akademija Lepo je deliti. Namenjena je bila vsem, ki na kakršen koli način izražajo človečnost, pomagajo ljudem v stiski, prostovoljcem, ekipam prve pomoči, krvodajalcem in drugim. Vsem ljudem širokega srca.

Še posebej so šle čestitke krvodajalcem, ki so darovali kri več kot 50-krat, nekateri tudi 110-krat ali več, nekateri pa celo 130-krat!

Predsednik RK Aleš Markočič se je ob tej priložnosti zahvalil za podporo tudi vsem šestim občinam (MONG, Občina Šempeter - Vrtojba, Občina Renče - Vogrsko, Občina Brda, Občina Miren - Kostanjevica in Občina Kanal ob Soči) in jim podelil priznanje. Čestitke vsem!

Tudi v Občini Kanal ob Soči se lahko pohvalimo, da imamo veliko rednih krvodajalcev, pa tudi prostovoljcev, ki delujejo v sklopu novogoriške enote Rdečega križa. Vsem namenjam globok poklon.

5. decembra smo obeleževali mednarodni dan prostovoljstva. Ob tej priložnosti se iskreno zahvaljujemo vsem prostovoljcem, ki delujejo v Občini Kanal ob Soči, za požrtvovalnost in srčnost.

Občina Kanal ob Soči

Hiša dobre volje Deskle

Hiša dobre volje Deskle je odprta vsak delavnik med 7.00 in 17.00.

Trenutna cena storitev: oskrba I: 1,84 €/h, oskrba II: 2,29 €/h.

Ob prisotnosti šest ur ali več je kosilo brezplačno.

Lokalne volitve 2022

Klelija Dolenc

Za nami so še ene volitve. Tokrat lokalne. Odločanje na volitvah in referendumih ni le pravica, temveč tudi temeljna dolžnost vsakega polnoletnega državljan, da izrazi svoje mnenje.

V volilni imenik Občine Kanal ob Soči je bilo v času volitev vpisanih 4564 volivcev. Volitev 20. 11. 2022 se je udeležilo 2949 volivcev, kar pomeni, da je bila volilna udeležba 64,61-odstotna. Tokrat smo volivci v Občini Kanal ob Soči na volitvah izbirali župana oziroma županjo, občinske svetnike in člane svetov krajevnih skupnosti. Za župansko mesto so kandidirali Ermin Hvalica na listi Socialnih demokratov Slovenije, Tina Gerbec na listi Socialnih demokratov in Miha Stegel na listi Miha Stegel in skupina volivcev. Nobeden od kandidatov ni prejel zadostnega števila glasov: Tina Gerbec 47,92 odstotka, Miha Stegel 46,99 odstotka in Ermin Hvalica 5,08 odstotka glasov. Tako je rezultat določil drugi krog volitev med Tino Gerbec in Miho Steglom. Tudi v drugem krogu 4. 12. 2022 je bil rezultat glasovanja tesen. Večino glasov, to je 50,79 odstotkov, je prejel Miha Stegel, medtem ko jih je aktualna županja Tina Gerbec zbrala 49,21. S tem je bil za župana izvoljen Miha Stegel, ki bo občino vodil v naslednjem štiriletnem mandatu.

Za člane občinskega sveta se je na devetih listah potegovalo sedem strank in dve listi. Občinski svet sestavlja 17 svetnikov. Po šest iz enote Anhovo - Deskle, šest iz volilne enote Kanal in pet iz volilne enote okolica. Zanimivo je, da je kandidatne liste sestavljalo 60 žensk in 68 moških. **V naslednjem mandatu bodo tako občinski svet sestavljali:**

- **Miha Stegel in Lista z vizijo:**
Jan Močnik, Miha Stegel in Viljem Urbančič
- **Stranka DeSUS:**
Klelija Dolenc
- **SLS, Slovenska ljudska stranka:**
Bruno Colavini
- **SDS, Slovenska demokratska stranka:**
Ermin Hvalica
- **NSi, Krščanski demokrati:**
David Križnič
- **Konkretno:**
Miha Čargo
- **SD, Socialni demokrati:**
Anton Bolterstein Leskovar, Risto Djurić, Vladimir Kolmančič in Simon Prinčič
- **Gibanje Svoboda:**
Bor Zorzut, Barbara Fajdiga Perše
- **Lista za zdravje in kakovost bivanja:**
Anastazija Makorič Bevčar, Mateja Sattler in Valentina Humar

V svete krajevnih skupnostih je na kandidatnih listah strank ali s podporo skupine volivcev kandidiralo 35 žensk in 59 moških. V svete krajevnih skupnosti so bili izvoljeni:

Krajevna skupnost Anhovo - Deskle:

Nastja Bremec Žnidarčič
Ava Blazetič
Jana Fabjančič
Andraž Filej
Luka Goljevšček
Rajko Breščak
Viljem Ninin
Petra Drnovšček
Aleksander Boltar
Sara Grebenjak Mavrič
Petra Valantič Mišigoj
Jože Valentinčič
Majda Nanut

Krajevna skupnost Avče:

Tina Križnič
Tomaž Šuligoj
Marta Bratuž
Albert Jakopič
Elvira Korečič
Stanislav Skok
Cvetka Blagojevič

Krajevna skupnost Kal nad Kanalom:

Bruno Colavini
Robert Lipičar
Erna Okroglič
Vladimir Kolmančič
Darja Lipušček

Krajevna skupnost Kambreško:

Metoda Gerbec
Nevenka Makarovič
Anton Melink
Zdenko Bernik
Marjan Ipavec
Dora Ravnik
Srečko Tomazetič

Krajevna skupnost Kanal:

Franc Komac
Jakob Blažič
Rok Knafelc
Žan Simčič
Marta Brelj
Mateja Strnad
Risto Djurić
Lijana Juretič
Tine Drekonja
Miran Gabrijelčič
Franc Valentinčič
Oli Požar
Anton Škodnik

Krajevna skupnost Levpa:

Peter Brezavšček
Rok Štrukelj
Urška Humar
Lilijana Bavdaž
Kristina Pavšič Tušar
Ivan Humar
Albin Levpušček

Krajevna skupnost Lig:

Urška Humar Bajt
Polona Žnidarčič
Ivan Gabrijelčič
Vladimir Žnidarčič
Vesna Lipušček
Sven Božič
Vili Kofol

Krajevna skupnost Ročinj - Doblar:

Simon Berdon
Alenka Vogrič
Mojca Dugar
Radivoj Raholin
Mark Berdon Jagodič
Andrejka Kragelj
Zoran Zimic
Vladimir Močilnik

Vsi podatki so povzeti iz poročila občinske volilne komisije.

Projekt Lesarji doline Soče

Nika Testen, TIC Kanal

Pred kratkim je izšel katalog Lesarji doline Soče, ki je nastal v okviru istimenskega projekta, katerega vodilni partner je LAS Dolina Soče. Projekt se je izvajal v urbanih območjih LAS Dolina Soče (Bovec, Kanal, Kobarid, Tolmin) in je namenjen povezovanju lesarjev z namenom ustvarjanja dodane vrednosti, inovativnosti pri kreiranju novih proizvodov, promociji in skupnem nastopu na trgu. Partner v projektu je bila tudi Občina Kanal ob Soči, v projektu so sodelovali tudi mizarji iz naše občine. V katalogu so predstavljeni mojstri iz doline Soče, ki znajo lesu vdahnuti novo življenje in ga tako prenesti v naše domove.

Lesene kreacije izdelane v sklopu tega projekta, ki so plod sodelovanja med lokalnimi mizarji in oblikovalci, so bile razstavljene v začetku oktobra 2022 na Kontradi v okviru Kerafesta in Čili festivala. Peter Domčevšek iz Posoškega razvojnega centra je predstavil sam projekt Lesarji doline Soče, katalog lesarjev in idejne zasnove razvoja lesarstva v Dolini

Soče. Zgodbe kreacij in pogled v prihodnost mizarske branže je podal unikatni oblikovalec, domačin Aleš Žnidarčič.

Katalog Lesarji doline Soče je na voljo v TIC-u Kanal.

Slovenski regionalni dnevi 2022 – Ptuj

(13. in 14. oktober 2022)

Nika Testen, TIC Kanal

Slovenske regionalne dneve vsako leto organizirajo ZRC SAZU - Geografski inštitut Antona Melika, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, Slovenski regionalni razvojni sklad, Služba Vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko in Združenje regionalnih razvojnih agencij. Letošnji slovenski regionalni dnevi, ki so potekali 13. in 14. oktobra 2022 na Ptuj, so naslavljali spremembe kot priložnost za regionalni razvoj. Govor je bilo o novi finančni perspektivi, na podatkih temelječem načrtovanju in odločanju na regionalni ravni, podrobneje so se udeleženci seznanili tudi z aktualnimi globalnimi spremembami in izzivi (podnebje, demografija, energetika, digitalizacija...) in njihovimi vplivi na regionalni razvoj. Pri tem je bilo poudarjeno, da je treba dati glas tudi mladim, saj so ti, čeprav so prepoznani kot pomemben dejavnik regionalnega razvoja, pre pogosto potisnjeni v ozadje in preslišani. V tej zvezi je na simpoziju spregovoril tudi g. Dejan Valentinčič iz občine Kanal ob Soči, ki je predstavil izkušnje mladih z vračanjem iz tujine in njihovih izzivih v sodobnem času.

Predstavitev končnih idejnih rešitev celostne podobe Kanala

Nika Testen, TIC Kanal

V petek, 21. oktobra 2022, je v Gotski hiši v Kanalu potekala predstavitev končnih idejnih rešitev celostne podobe Kanala, ki so jih pripravili študentje Fakultete za gradbeništvo, prometno inženirstvo in arhitekturo Univerze v Mariboru. Študentska arhitekturna delavnica celostne podobe Kanala, ki je potekala letos maja v Kanalu, s podanimi idejnimi rešitvami napotuje k razmisleku o celoviti in hkrati subtilni prenovi kraja ter ponuja vpogled v realne možnosti oblikovanja ključnih točk v kraju: prostor ob Soči, osrednji trg, vrtovi za trgov Kontrada in območje dvorca. Občina Kanal ob Soči je s temi idejnimi rešitvami pridobila vpogled v enega izmed možnih pristopov pri urejanju prostora in inovativnih arhitekturnih zasnov kraja.

Vsi predlogi so zbrani v ta namen izdanem katalogu *Kanal – celostna podoba kraja*, ki je voljo v TIC-u Kanal. Predstavitev na panojih pa si je mogoče ogledati v hodniku občinske stavbe.

Turistični sejem London 2022

Nika Testen, TIC Kanal

Med 7. in 9. novembrom 2022 se je v Londonu odvijala največja svetovna turistična borza – WTM London (World travel market), na kateri se je predstavila tudi Skupnost Julijske Alpe (JA). Razstavni prostor skupnosti JA je bil zastavljen kot koncept dnevnice, kjer veljajo trajnostne vrednote in kjer so dobrodošli vsi, ki te vrednote spoštujejo. Na borzi so bile predstavljene uspešne zgodbe iz leta 2022 ter načrti trajnostnega turizma za leto 2023. V sklopu skupnosti JA se je borze udeležila tudi Nika Testen, v. d. direktorja Zavoda za turizem, kulturo, mladino in šport Kanal.

Dnevi slovenskega turizma – Laško

Nika Testen, foto: Darturing

Med 14. in 16. novembrom 2022 so v Laškem potekali Dnevi slovenskega turizma. Rdeča nit dogodka je bila vizija »zelene butičnosti, z manjšim odtisom in večjo vrednostjo za vse«, s katero se slovenski turizem strateško usmerja v razvoj in trženje uravnotežene turistične ponudbe trajnostnega butičnega turizma višje kakovosti. Ključni orodji za doseganje tega cilja sta osredotočenost na trajnost in digitalna preobrazba. Letošnjih Dnevov slovenskega turizma se je udeležila tudi Kristina Janžič iz Zavoda za turizem, kulturo, mladino in šport Kanal, in sicer dogodka IT-tour – na poti k digitalni preobrazbi turizma STO.

V Avstraliji 61 let, a vedno z mislijo v Sloveniji

Erik Panjtar, foto: osebni arhiv Zorana Blažiča

Predstavljamo življenjsko zgodbo Zorana Blažiča, ki se je rodil v Plavah leta 1951. Ko je bil Zoran star eno leto, je njegov oče odšel v Avstralijo, z mamo pa sta ostala v Sloveniji v širši družini. Živel so v veliki revščini ter se bojevali s pomanjkanjem in boleznijo. Mama si je z očetom še nekaj časa dopisovala, a se je kasneje izgubil vsak stik. Ko pa je bil Zoran star deset let, je mama od moža nepričakovano prejela pismo. V njem je bilo povabilo v Avstralijo, priloženi pa sta bili dve enosmerni ladijski vozovnici. Pred mamo je bila težka odločitev, saj se je zavedala, da bi morala v povsem neznano državo na drugem koncu sveta in da nima denarja za morebitno vrnitev domov, če bi šlo kar koli narobe. A prav zaradi revščine doma se je odločila, da povabilo sprejme, saj skorajda ne bi mogla oditi v še slabše razmere. Tako sta se z Zoranom podala na oddaljeni kontinent, da bi tam poskusila novo življenje. V Avstraliji sta bila prva legalna migranta iz takratne Jugoslavije.

Zoran Blažič, foto: Erik Panjtar

Kako se kot desetletni deček spominjate tega potovanja z ladjo v Avstralijo, v neznano deželo na drugem koncu sveta?

Bilo je poleti leta 1961. Iz Plavi smo šli na vlak za Sežano, kjer bi se morali dobiti še s sorodniki, da bi se na postaji poslovili. A je nekako prišlo do zmede in ni bilo nikogar, zato sva morala na vlak brez slovesa. Celotno potovanje je trajalo en mesec. Najprej sva šla do Milana, potem pa v Genovo, kjer sva se vkrcala na ladjo za Sydney. Z mamo ves ta čas nisva bila v hudi stiski le zaradi same odločitve o odhodu, ampak tudi zato, ker nisva vedela, kaj se je zgodilo z domačimi, ki niso prišli na postajo. Spraševala sva se, kaj se jim je zgodilo, ali so imeli nemara kakšno nesrečo. Na ladji tudi ni bilo nobenega Slovenca in en mesec se z nikomer nisem mogel pogovarjati. Skratka, hudo mi je bilo, saj sem bil še otrok. Ko pa smo prispeli in se izkrcali, sem zaslišal, da me nekdo kliče: »Zoran! Zoran!« Bil je moj oče, ki sem ga takrat po toliko letih ponovno videl. Bilo je zelo čustveno, ko smo se kot družina končno spet združili.

Kaj pa se je zgodilo s sorodniki, da vas niso prišli pozdravit na železniško postajo?

Na srečo nič. Šele po dolgih dveh mesecih v Avstraliji je prišlo pismo iz Slovenije in smo

izvedeli, da je z njimi vse v redu, saj so takrat samo močno zamujali. Nekdo je predlagal, da bi šli po neki bližnjici, potem pa so se izgubili.

Kakšen prvi vtis vam je pustila Avstralija? Kako ste se sploh prilagodili življenju, saj jezika niste razumeli in razen staršev niste poznali nikogar?

Ko smo prišli, je bil avgust in je bilo tam vse še toliko bolj suho kot običajno. V Sloveniji sem bil navajen gozdov, zelenja, tu pa je bilo vse bolj rumeno in rjavo, kar mi ni bilo prav nič všeč. Tudi nobenega prijatelja nisem imel. Z nobenim od vrstnikov se nisem znal pogovarjati. Imel sem veliko domotožje. Nenehno sem razmišljal, kako bi se vrnil v Slovenijo. Šele nekaj let kasneje, ko sta se že rodila tudi brat in sestra, ko sem bil malo starejši, sem se zavedel, da postajamo vse bolj vpeti v to deželo in se bomo kot družina le stežka še kdaj vrnili v Slovenijo, ki sem jo tako pogrešal.

Kako pa je bilo na začetku? Verjetno ste najprej še hodili v šolo, kjer ste se naučili jezika?

Da, prav blizu doma je bila šola, ki sem jo najprej obiskoval. Tujcev tam skoraj ni bilo. Bila pa je ena Ukrajinka, ki je bila nekaj časa moja »prevajalka«, saj so mi rekli, da naj bi bil ukrajinski jezik od vseh drugih še najbolj podoben slovenščini. To je seveda le na pol

Mamina družina v Plavah okrog leta 1960

res, a nekako smo se znašli. V šoli sem bil pri matematiki kar dober, pri vsem drugem pa sem imel na začetku velike težave. Na srečo so bili včasih učitelji do mene malo manj strogi in postopoma sem se le naučil angleščine in sem potem lažje shajal. V družbo pa sem se vključil tudi z igranjem ragbija, ki me je zelo pritegnil. Tako sem odraščal in končal srednjo šolo.

Zoran z mamo, tik pred odhodom leta 1961

le da ima dandanes samo še 4000 zaposlenih. Vseeno sem kasneje zapustil to službo in se raje vpisal na univerzo, kjer sem študij tudi zaključil. Z novo pridobljeno izobrazbo sem večkrat za več mesecev odpotoval v Korejo, kjer sem kot prostovoljec tamkajšnje študente učil angleščino.

Vaša žena je Korejka, kako sta se spoznala?

Ona je prišla v Avstralijo kot medicinska sestra, kjer naj bi ostala nekaj let, da bi začasno delala in pomagala v bolnišnici. Srečal pa sem jo pri nekem prijatelju, ki ga je oskrbovala na domu. Prijatelj mi je rekel, naj pridem, ko bo tudi ona tam. In sem res prišel. Tako sva se spoznala, se začela družiti in se ne nazadnje po dveh letih poročila. Bil sem star 24 let, ona pa dve več. Skupno nama je bilo, da sva oba priseljenca in

Zoran s staršema, kmalu po prihodu v Avstralijo

Ste si potem poiskali službo?

Da, delati sem začel v bližnji železarni. Takrat je bilo to ogromno podjetje s 24.000 zaposlenimi. To je bila druga največja tovarna na jugu države. V njej je izjemno težaško delo vse do upokojitve opravljal tudi moj oče. Jaz pa sem delal kot uslužbenec v pisarni, najprej kot računovodja, kar me ni preveč veselilo. Lepše mi je bilo, ko sem presedlal v marketing. Zanimivo je, da ta železarna še obratuje,

sva se prav zato dobro razumela, saj sva se kot tujca spoprijemala z istimi težavami. Tisti, ki ni nikoli živel v tuji državi, številnih takih težav sploh ne opazi ali razume.

Vaša sestra in brat sta se rodila v Avstraliji. A govorita kaj slovensko?

Sestra še kar dobro, brat malo manj. Slovenščina ni lahek jezik. Pa še toliko različnih narečij obstaja. Kjer smo mi živeli, ni bilo veliko drugih Slovencev, zato je bilo učenje jezika za nas še težje. Poznamo pač tak jezik, kot smo ga govorili v svojih krajih pred toliko leti. Mama in oče sta poskušala imeti čim več stikov s Slovenci v Avstraliji, pa dopisali smo si z domačimi, tako da sta starša tudi na ta način ne le ohranjala stike, ampak privzgajala kulturo.

V Avstraliji verjetno bolj malo ljudi pozna Slovenijo?

Pred desetletji jih resda ni bilo mnogo, pa še ti so seveda bolj poznali našo nekdanjo državo Jugoslavijo. Danes pa imamo internet in lahko vsak dostopa do informacij. Vsak lahko pogleda, kje je moja domovina, če o tem slučajno teče beseda. Je pa tudi Slovenja danes bolj prepoznavna, recimo kot turistična destinacija, pa tudi kot športna velesila. Najbolj se razveselim, ko se občasno tudi tukaj zasliši slovenska glasba, recimo Avseniki, ki so mi zelo pri srcu.

Domači kraji vam zelo veliko pomenijo in večkrat se vrnete domov ...

Kadar koli upam, pridem v te kraje. Prvič po odhodu sem se vrnil v Slovenijo prav na poročnem potovanju. Od takrat sem vedno s sabo pripeljal tudi starša. Oba sta bila tu štirikrat. Zadnjikrat pri starosti 87 oz. 84 let. Hudo je bilo, ko sta odhajala nazaj v Avstralijo, in vsi smo vedeli, da je to zadnje slovo od domačih. Sedaj sta že pokojna. Jaz pa ne štejem več, kolikokrat sem že prišel na obisk k sorodnikom in prijateljem. Rad obiščem tudi kakšne druge kraje tu v bližini oziroma po Evropi.

Danes se potovanje z letalom še zdaleč ne more primerjati z ladjo, vseeno pa kar traja, da pridete z drugega konca sveta v Slovenijo.

Res je, pot je za nas kar dolga, a tudi zato, ker vedno potujemo preko Koreje, da se tam

Zgodbo slovenske družine je objavil tudi lokalni časopis iz Sydneyja.

Z ženo in vnuki v Avstraliji

srečamo še z ženino družino. Potovanje v Slovenijo običajno za nas traja od 20 do 30 ur, odvisno od letov. Letos so se precej podražile letalske vozovnice in še težko jih je dobiti. Na srečo lahko z domačimi ohranjamo redne stike tudi kar preko interneta, vseeno pa se osebnega obiska ne da primerjati z ničimer drugim.

Tudi sicer radi potujete po svetu, kajne?

Da, to imam v sebi, to je v moji krvi. Moje prvo potovanje je bilo na Novo Zelandijo, ki ... mi je bila takrat nekako najbližje. Pokrajina te države je zelo lepa in me je zelo spominjala na Slovenijo. Avstralija je sicer videti lepo, če prideš samo kot turist na obisk, ampak če živiš tukaj, je drugače in doživljaš veliko težav. Zato rad potujem in obiskujem druge države. Bil sem že na vseh kontinentih, razen v Ameriki.

Kaj pa sorodniki, vas kdaj obiščejo v Avstraliji?

Seveda, marsikoga sem že povabil. In zelo sem bil vesel vsakega dosedanjega obiska tako sorodnikov kot prijateljev, ki sem jih gostil pri sebi doma v Avstraliji. Vedno rečem: »Pridite, pri nas boste vedno dobrodošli.«

Kako vseč vam je Avstralija?

(Dolga premor.) Na kar koli pomislim, vedno to primerjam s Slovenijo ... Hrana je že drugačnega okusa, to lahko rečem. Pred desetletji se je dalo v Avstraliji mogoče res malo bolje živeti, a dandanes ni več tako. Standard se je povsod nekako izenačil, cene so povsod podobne, življenje v Sloveniji je sedaj veliko boljše, kot je bilo nekoč. Avstralija je danes resda moja država in jo imam kot tako rad. A se zavedam, da ima tudi Avstralija, tako kot vse države, svoje nerešene težave. Recimo vprašanje Aboriginov še dandanes ni ustrezno rešeno, čeprav so avtohtono prebivalstvo, ki je doživelo ogromno krivic. V Avstraliji se imajo nekateri angleški potomci zaradi določenih zgodovinskih vplivov še dandanes za nekaj več od vseh drugih, tudi od drugih priseljencev iz drugih predelov sveta. Nekateri si tudi upajo reči: »Če ti kaj ni prav, pa pojdi, od koder si.«

Zoran v Sydneyju, v ozadju znamenita opera

Letos na obisku pri še zadnjem živečem stricu Zdravku Drnovščuku v Desklah

Za zaključek še kakšno vaše sporočilo za naše bralce?

Lepo je hoditi po svetu, a najlepše je priti nazaj v rodni kraj. Mogoče to ne drži ravno za vsakogar, zame pa še kako. V Avstraliji živim že 61 let, a z mislimi sem vedno v Sloveniji.

Razvojne spodbude za obmejna problemska območja

Suzana Colja Resnik

Februarja 2022 je Vlada Republike Slovenije prvič doslej sprejela štiriletni Program razvojnih spodbud za obmejna problemska območja, ki za obdobje 2022–2025 predvideva financiranje v skupni vrednosti 178,4 milijona evrov. V obmejno problemsko območje se od trenutno 90 upravičenih občin v Sloveniji uvršča tudi Občina Kanal ob Soči, kar pomeni, da imajo tudi podjetja in institucije iz te občine možnost prijave na javne razpise iz omenjenega programa.

Splošni cilj programa do leta 2025 je ohranitev poseljenosti in razvojne vitalnosti obmejnih problemskih območij, ki zaostajajo za drugimi občinami zaradi slabše prometne dostopnosti, razpršene poselitve, težav pri vzdrževanju in razvijanju infrastrukture ter strožjih zahtev pri varstvu okolja. V problemskih območjih je skrb vzbujajoče demografsko gibanje, gospodarski kazalniki pa so pretežno slabši od slovenskega povprečja. Vse omenjeno ima negativne posledice na raven življenjskih razmer za prebivalstvo, kar prispeva k naraščajočemu številu dnevnih migracij in pospešenemu praznjenju prostora.

Ukrepi in dejavnosti v programu se izvajajo na dva načina. Prvi so finančna sredstva za dejavnosti, ki so izrecno namenjene obmejnemu problemskemu območju. V drugem primeru pa lahko prijavitelji z obmejnih problemskih območij v nekaterih drugih razpisih različnih ministrstev pridobijo dodatne točke in si na ta način povečajo možnosti odobritve sofinanciranja projekta. Ministrstvo za gospodarski ra-

zvoj in tehnologijo tako namenja dodatne točke v razpisih, ki so namenjeni spodbujanju začetnih investicij in socialnega podjetništva, zagotavljanju inovativnih ekosistemov ekonomskoposlovne infrastrukture v okviru Načrta za okrevanje in odpornost ter izboljšanju pokritosti območij s širokopasovnim dostopom do interneta. V okviru splošnega cilja »Izboljšanje gospodarskega stanja« bodo finančna sredstva pretežno zagotovljena za spodbujanje začetnih investicij, subvencije za zagon podjetij, ugodne kredite, garancije za zavarovanje bančnih kreditov s subvencijo obrestne mere kot tudi za projektno sofinanciranje vključevanja diplomantov v delo na razvojnih projektih podjetij, spodbujanje socialnega podjetništva, izgradnjo in širitev poslovnih con ter promocijo obmejnih problemskih območij. V okviru splošnega cilja »Izboljšanje prometne dostopnosti« bodo sredstva zagotovljena za izvedbo cestne infrastrukture na območjih, opredeljenih v programu.

Občine v obmejnih problemskih območjih so v programu razvojnih spodbud razdeljene v štiri tipe (TIP 1 – zelo šibek gospodarski razvoj in zelo majhne razvojne možnosti, TIP 2 – šibek gospodarski razvoj in majhne razvojne možnosti, TIP 3 – zmeren gospodarski razvoj in zmerne razvojne možnosti, TIP 4 – boljši gospodarski razvoj in boljše razvojne možnosti). Občina Kanal ob Soči je razvrščena v TIP 3, kar omogoča podjetjem in institucijam z območja kandidiranje na večino razpisov, razen na tiste, ki so vezani na projektno sofinanciranje vključevanja diplomantov v delo na razvojnih projektih podjetij ter na izgradnjo in širitev poslovnih con, kjer imajo prednost obmejne občine TIP 1 in TIP 2.

Program razvojnih spodbud za obmejna problemska območja v obdobju 2022–2025 je objavljen na spletni strani Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo <https://www.gov.si/>.

Vir: Vlada RS; MGRT, 10. 2. 2022 (<https://www.gov.si/>).

Februarja 2022 sprejeti Program razvojnih spodbud za obmejna problemska območja za obdobje 2022–2025 omogoča prijavo na javne razpise tudi zainteresiranim upravičencem iz Občine Kanal ob Soči. Zato gre priporočilo podjetjem in institucijam, da pravočasno pripravijo razvojne projekte in z njimi kandidirajo na javnih razpisih. Slednje je mogoče spremljati tudi na spletni strani Zavoda za zeleni razvoj Soške doline <https://zavod-zrds.si/>, ki omogoča prijavo na e-novice o aktualnih razpisih.

Goriške občine v pomoč gospodarstvu in kmetijstvu

Iris Podobnik

Goriške občine skupaj z Javnim skladom malega gospodarstva Goriške zagotavljajo brezobrestnih posojil skrbijo za razvoj gospodarstva in kmetijstva

Javni sklad malega gospodarstva Goriške (JSMGG) je sklad, ki podjetnikom in kmetom na področju goriških občin ponuja brezobrestna posojila. To je edinstven sklad na lokalni ravni v Sloveniji. Delovati je začel v 90. letih v Občini Nova Gorica. Ideja, da bi pomagali gospodarstvenikom in kmetom na lažji način priti do finančnih sredstev, je nalezla na pozitiven odziv. Kmetje in podjetniki so v brezobrestnih posojilih prepoznali konkurenčno prednost.

Z razdelitvijo Občine Nova Gorica se danes med ustanoviteljice sklada štejejo Mestna občina Nova Gorica ter občine Brda, Kanal ob Soči, Šempeter - Vrtojba, Renče - Vogrsko in Miren - Kostanjevica. V letošnjem letu bodo ustanoviteljice v sklad vplačale približno 233.000 evrov, kar bo še povečalo posojilni fond, ki je že sedaj težak okrog 8 mio evrov. Poleg tega občine poravnajo tudi stroške delovanja sklada. Na ta način omogočijo, da so posojila brezobrestna, saj stroški delovanja ne bremenijo posojiljemalcev.

NAČIN PRIDOBITVE BREZOBRESTNEGA POSOJILA

Sklad enkrat letno objavi razpise za neposredna posojila v Uradnem listu RS in na svoji spletni strani.

Za potrebe gospodarstva sta na voljo dva razpisa, in sicer razpis za investicijska posojila in razpis za posojila za obratna sredstva. Gospodarske družbe in samostojni podjetniki lahko pridobijo posojila v višini od 4000 do 100.000 evrov z dobo odplačevanja od tri do devet let. Za kmete pa je na voljo razpis, v okviru katerega lahko pridobijo posojila za investicijska vlaganja v višini od 2000 do 60.000 evrov z maksimalno dobo odplačevanja osem let.

Posojiljemalci se glede na svoje zmožnosti in potrebe lahko odločijo za koriščenje enoletnega moratorija ali pa z odplačevanje začnejo takoj.

PRIJAVNI ROKI

Prijavni roki so razpisani enkrat mesečno. Do razpisanega roka morajo potencialni posojiljemalci vložiti vlogo. Lahko jo pošljejo po pošti ali nesejo osebno na sklad. V okviru vsakega razpisa je navedeno, kaj mora vloga vsebovati.

Popolne vloge pregleda komisija za vrednotenje in izbor vlog, ki je sestavljena iz predstavnikov občin ustanoviteljic. Po odločitvi komisije sklad izda odločbo, in če je ta pozitivna, hitro steče postopek za nakazilo posojila, ki obsega ureditev zavarovanja posojila in podpis posojilne pogodbe.

ZAVAROVANJE POSOJIL

Vsa posojila je treba zavarovati. Najpogostejši obliki sta zavarovanje pri zavarovalnici ali hipotekarno zavarovanje.

V primeru zavarovanja pri zavarovalnici posojiljemalčevo vlogo zavarovalnici posreduje kar JSMGG. Posojiljemalcem, ki jih zavarovalnica sprejme v zavarovanje, se posojilo nakaže takoj po plačilu zavarovalne premije in podpisu posojilne pogodbe. Maksimalna doba odplačevanja znaša šest let.

Hipotekarno zavarovanje je običajno cenejša oblika zavarovanja in omogoča dobo odplačevanja do osem oz. devet. V primeru hipotekarnega zavarovanja se že v procesu ocenjevanja vloge pregleda nepremičnina, ki bo predmet zavarovanja. Če je ustrezná, se hitro po odločitvi komisije uredita podpis pogodbe pri notarju in nakazilo posojila.

VRAČILO POSOJIL

Obroki zapadejo štirikrat letno. Zapadlost obrokov je navedena v odločbi in nato v posojilni pogodbi. Poleg tega JSMGG ob koncu vsakega leta pošlje posojiljemalcem obvestilo o zapadlosti obrokov v naslednjem letu. Pomembno je, da je ob zapadlosti obrok poravnán. Posojila so sicer brezobrestna, vendar

mora v primeru zamude posojiljemalec poravnati zakonske zamudne obresti. Te tečejo le na zapadli obrok oz. zapadle obveznosti in ne na celo neodplačano glavnico.

V interesu sklada je, da so posojila pravočasno vrnjena in jih lahko ponudijo drugim podjetnikom in kmetom, ki jih potrebujejo.

KLJUČNE PREDNOSTI POSOJIL JAVNEGA SKLADA MALEGA GOSPODARSTVA GORIŠKE

Za posojila JSMGG velja, da so:

- Brez obresti – vrneš ravno toliko, kot si si izposodil.
- Možnost enoletnega moratorija na odplačilo, s čimer posojiljemalci brezplačno pridobijo čas za osredotočanje na posel ali zagon nove dejavnosti.
- Četrtni obroki vračanja posojila. Na ta način imajo posojiljemalci čas, da denarni tok prilagodijo potrebam podjetja.
- Vsa posojila so odobrena brez stroškov, poleg tega tudi ni nobenih stroškov vodenja računa ali kakršnih koli stroškov, če se stranka odloči in poravna posojilo pred iztekom.

JAVNI SKLAD MALEGA GOSPODARSTVA GORIŠKE

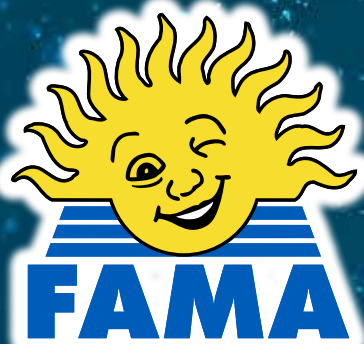
JSMGG ima prostore v 2. nadstropju Občine Nova Gorica, Trg Edvarda Kardelja 1, kjer so strankam na voljo tako za informacije kot za pomoč pri pripravi vloge. Za termin obiska se lahko dogovorite na telefonski številki 05 335 03 67.

MARKET FAMA

KANAL

VESELI

DECEMBER

**POIŠČI OZNAČENE
PROIZVODE V
NAŠI POSEBNI
PRAZNIČNI
PONUDBI!**

Missa tibi in bas kitarist Leon Jerončič

Adela Jerončič

S pevci MePZ Jože Srebrnič Deskle smo ob spremljavi glasbene skupine Vintage posneli štiri od šestih stavkov maše Misa tibi – bas kitarista Leona Jerončiča, in sicer: Kyrie eleison, Gloria, Sanctus in Credo, katerega avtor in izvajalec je bil Leonov brat Dejan, ki je branje molitve podkrepil z znaki Morsejeve abecede. Na CD-ju in na YouTube kanalu sta posneta še stavka Benedictus v izvedbi cerkvenega OPZ z Alenko Hvalica in Agnus Dei z Mojco in Martinom Jerončičem. Omeniti gre, da je bil na bobnih pri prvem stavku Matjaž Gusak, pri Glorii in Sanctusu pa Leonov mlajši sin Matej.

Kyrie eleison je bil prvič izvajan z zborom na koncertu v ročinjski cerkvi ob 140-letnici rojstva našega rojaka, skladatelja in duhovnika Vinka Vodopivca. Naslednjič so ga zapeli 23. junija 2022 fantje kvarteta Qartos na Leonovem pogrebu na ročinjskem pokopališču. Devetega septembra 2022 pa sva z Mojco izvedli celo mašo v baziliki na Sveti Gori ob Leonovi maši zadušnici, ki jo je daroval pater Pepi Lebreht.

Tudi Benedictus je z Andražem na violini, OPZ in Alenko doživel prvo izvedbo 30. junija 2022 v ročinjski cerkvi, na Leonovo osmino.

Leon se je štiri leta boril s hudo boleznijo. V nedeljo, 19. junija 2022, se je ob 7. uri poslovil v trenutku, ko so se oglašili ročinjski zvonovi in naznanjali sveto jutro z zvonjenjem, kakršnega je Leon sam posnel in ga uporabil v uvodu in zaključku Glorie. Ta je nastala v začetku junija 2018 v šempetrski bolnici po odstranitvi ledvice in diagnozi napredujoče hude bolezni.

Leon je bil glasbeno nadarjen bas kitarist – samouk, s prefinjenim poslušom in velikim, tankočutnim srcem. Poznan je bil širokemu krogu glasbenikov v domačem in širšem okolju, saj je bil več kot 40 let prisoten z ustvarjanjem in igranjem v raznih ansamblih: Wo, America, Happy Day, Duo Fortuna, Eclipse, Vintage ..., igral je tudi med služenjem vojaškega roka v izbranem ansamblu Doma JNA v Banjaluki, dolga leta pa je bil tudi nosilni drugi bas v mojem zboru.

Vesela sem, da je Misa tibi ugledala luč sveta, da je z izidom CD-ja v oktobru 2021 tudi Leon dočkal njeno rojstvo. Upam in želim si, da bi našla pot do izvajalcev, z njimi polno zaživela in ohranjala živ spomin na Leona, velikega glasbenika in človeka.

Hvala vsem, ki ste z Leonom sodelovali in pripomogli k uresničevanju njegovih sanj.

Decembrska gledališka doživetja

MLADINSKA PREDSTAVA

Pénélope Bagieu, Larisa Javernik

NEUSTRAŠNE

Portreti neuklonljivih žensk

Režiserka Mateja Kokol

TOR 27. 12. ob 18.00

veliki oder

GOSTUJOČA PREDSTAVA

Mike Bartlett

SNEŽINKA

Božična igra o oddaljenosti in bližini

Gostuje Drama SNG Maribor

Režiser Jure Novak

TOR 27. 12. ob 20.00

mali oder

T 05 335 22 47

E blagajna@sng-ng.si

www.sng-ng.si

SILVESTRSKA PREDSTAVA

Eva Mahkovic, Tereza Gregorič

TRIDESETLETNICE

Tragikomična slika

Režiserka Tijana Zinajić

SOB 31. 12. ob 19.00

veliki oder

Predprodaja vstopnic

po znižani ceni do 23. 12.

Naj bo 2023 polno prijetnih dogodivščin!

SNG Nova Gorica

»Imamo samo to eno telo.

Imamo samo to eno življenje.

Imamo le omejeno količino časa.

Lahko in moramo ga napolniti z dogodivščinami!

Loviti sanje pomeni živeti.«

Atletinja Shalane iz Neustrašnih

Regijska likovna razstava 2022 severne Primorske

Glasba je moje veselje – abstrakcija

Mirela Maver

Javni sklad kulturnih dejavnosti severne Primorske regije je letos povabil likovne ustvarjalce k sodelovanju na razpis z naslovom Glasba je moje veselje.

Na razstavi v Idriji

Glasba je moje veselje, je izjavil ali zapisal marsikateri glasbenik, besedilopisec. Četudi nismo glasbeno nadarjeni, gotovo radi prisluhnemo glasbi, ki nam je všeč. Ob glasbi se lahko prebudijo čustva, lahko se odpirajo novi svetovi, ki sežejo vse tja v veselje ...

Kakšne občutke nam vzbuja glasba, ki jo radi poslušamo, in tista, ki je ne maramo? Kaj doživljamo ob misli na neskončno veselje, črne luknje, planete in zvezde? Lahko svoja občutja ali razumevanje teme prenesemo v likovno govorico?

Na razpis se je prijavilo 33 ustvarjalcev z goriškega, tolminskega in idrijskega območja. Enaindvajset izbranih likovnih del je izbrala likovna kritičarka Nataša Kovšca na podlagi razpisnih meril.

Tematska regijska razstava severnoprimoskih likovnih ustvarjalcev 2022 je bila v Galeriji sv. Barbare pod Mestnim trgom v Idriji od 22. oktobra 2022 do 5. novembra 2022. Odprtje je bilo 21. oktobra 2022.

Likovna kritičarka Nataša Kovšca je v komentarju med drugim zapisala:

»Tema letošnjega likovnega razpisa z naslovom Glasba je moje veselje je severnoprimoskim likovnikom in fotografom omogočila raznolike oblikovne izpeljave v medijih slikarstva, grafike, fotografije in računalniške grafike. Med izbranimi slikarskimi deli prevladujejo podobe lirčne abstrakcije, na katerih je jasno izražena avtonomnost likovnih elementov, ki niso povzeti po naravi, ampak izhajajo iz intimnih občutij njihovih avtorjev. Posamezni ustvarjalci so vizualizirali svoja notranja stanja z ek-

spresivnimi potezami s čopičem, drugi s spontanim nanašanjem ali kapljanjem barv na slikovno površino. V vseh primerih pa gre za abstraktne podobe,

ki izražajo osebni barvni in oblikovni izraz ustvarjalcev.

Nasprotje lirčnim abstrakcijam in spontanim slikarskim načinom predstavljajo dela, ki temeljijo na racionalnem oblikovanju motivov s pomočjo geometrijskih oblik in struktur. Skupna značilnost izbranih del je predvsem geometrična gradnja slikovnega prostora, v katerem so likovni elementi – sestavljeni v barvno in oblikovno domišljene kompozicije. Zadnjo skupino razstavljenih del so sestavljale fotografske podobe, ki glede na primarno funkcijo fotografskega medija izhajajo iz stvarnosti, vendar je vez s predmetnim svetom zabrisana ali popolnoma pretrgana.«

Na razpis sem se prijavila s sliko z naslovom Zapešiva skupaj, ki je prišla v ožji izbor. Abstrakcija je grajena ob pomoči geometrijskih oblik, likovnih struktur, kot so pike in črte, združene z izbranimi mavričnimi odtenki v zamišljeno kompozicijo. Slika (600 × 800) v tehniki olje na platno avtorice Mirele Maver je trenutno razstavljena v zimski izložbi v Kanalu.

»Skupaj smo močni le toliko, kolikor smo povezani.«

J. K. Rowling

Naj bo vaša pot v novem letu posuta z občutki, ki vam prinašajo mir, ljubezen, potrpežljivost in pogum.

Srečno 2023!

S prazničnimi melodijami v novo leto

POSA, foto: Atelje Pavšič Zavadlav

Pihalni orkester Salonit Anhovo na reviji pihalnih orkestrov

Pihalni orkester Salonit Anhovo se od letošnjega koledarskega leta poslavlja z lepimi spomini na številne skupaj preživete trenutke, organizirane intenzivne vaje, gostovanje v

francoskem mestu Saint Pons ter vse koncerte. V posebej lepem spominu nam bo ostal koncert ob 70. obletnici neprekinjenega delovanja, kjer smo poslušalce zabavali pod sojem lune v kamnolomu

Lastivnica. V nedeljo, 13. novembra 2022, smo se v Bukovici udeležili Revije pihalnih orkestrov in big bendov Severne Primorske, kjer smo v družbi glasbenih kolegov pričarali čudovito glasbeno popoldne. Kljub temu da se leto približuje koncu, se člani Pihalnega orkestra Salonit Anhovo še nismo udobno zleknili na kavč ob skodelici čaja, temveč se pripravljamo na novo leto, ki prinaša mnogo novih izzivov in dogodkov.

Božično-novoletni čas pa tudi ne bo minil brez melodij različnih instrumentov, zato ste tudi letos toplo vabljeni, da se nam pridružite na tradicionalnem božično-novoletnem koncertu, ki bo v petek, 23. decembra 2022, v Kulturnem domu Deskle.

Srečno in zdravo 2023 vam želi Pihalni orkester Salonit Anhovo!

90 let Marije Erzetič

Majda Rejec, foto: Danila Schilling

4. avgusta letos je gospa Marija Erzetič iz Deskel dopolnila 90 let življenja. Rodila se je v družini kolonov v Kožbani v Goriških brdih. Življenje na kmetiji je bilo trdo. Kljub temu da je bila kmetija sorazmerno velika, so bili revni, saj so morali polovico pridelkov oddati lastnici posestva. Kasneje, ko je lastnica zahtevala le polovico pridelanega sadja in grozdja, drugi

pridelki pa so v celoti ostali najemnikom – kolonom –, so se razmere nekoliko izboljšale.

Osnovno šolo je obiskovala v domači vasi. Učni program je bil v italijanskem jeziku, kar je bilo za slovenske otroke težko. Učitelji so bili strogi. Če si je kdo drznil uporabiti slovenski, materni jezik, je bil kaznovan z udarci z ravnilom po rokah, kar je bilo zelo boleče, zato spomini na prve razrede osnovne šole niso lepi. Po razpadu Italije redne šole ni bilo več. Ima pa gospa Marija zelo lepe spomine na partizansko učiteljico Nado Dragan Carevsko, ki jih je poučevala branje in pisanje v maternem jeziku.

Leta 1952 je spoznala bodočega moža Avgusta in se naslednje leto z njim poročila. Preselila sta se v najeto stanovanje v Plave. Rodila sta se jima dva otroka. Mož je delal v kamnolomu cementarne Anhovo, gospa pa je gospodinjala in skrbela za otroke. Ko je bil leta 1959 dograjen Kulturni dom Deskle, je mož poleg dela v kamnolomu opravljal še hišniška dela v kulturnem domu, in tudi družina se je preselila v hišniško stanovanje kulturnega doma.

Štiričlanska družina je le z eno plačo težko shajala, zato se je, ko so otroci malo zrasli, zaposlila

tudi gospa Marija. Delodajalci so se menjavali, ona pa je v isti službi vztrajala vse do upokojitve. Njena velika želja je bila, da bi si kupila šivalni stroj, zato je od svoje plače vsak mesec nekaj shranila za uresničitev te velike želje. Toda do tega še dolgo ni prišlo. Z možem sta dobila zaidalno parcelo in prihranki so šli za zidavo hiše, v katero sta se z družino preselila leta 1968.

Gospa Marija danes živi sama v svojem stanovanju v svoji hiši, v kateri prebiva tudi hčerka Danila, ki ji pomaga, ko je to potrebno. Gospa je še zelo vitalna, je zgovorna in izredno dobra pripovedovalka. Dan začne z jutranjo telovadbo, s katero poskrbi za gibljivost in dobro kondicijo. Sama opravi še vsa gospodinjska dela, ureja vrt na balkonu, rada gleda televizijo, bere revije in seveda Primorske novice, da je na tekočem z dogajanjem doma in po svetu. Za sprostitev in krajšanje časa zelo rada barva raznovrstne pobarvanke. Vesela je vnukov, še posebno pri srcu pa ji je pravnukinja Ivana, katere obiska se vsakokrat zelo razveseli.

Želimo ji še veliko veselih in zdravih dni v krogu svojih najdražjih.

Devetdesetletnica Alda Križnič

Severin Drekonja

V septembru je Alda Križnič praznovala svoj 90. rojstni dan. Rodila se je 10. septembra 1932 v Gorenjih Desklah, kjer je s svojima mlajšima bratoma preživljala težka pred- in medvojna leta. Po vojni je delala v tovarni do leta 1957, ko se je poročila v Gorenjo vas. Po poroki se je posvetila družini in delu na kmetiji. Z možem

Augustom sta imela dva otroke; obema je pomagala, da sta si ustvarila dom v neposredni bližini. Po smrti moža si je uredila življenje v svojem stanovanju, kjer živi še danes ob pomoči otrok in Centra za pomoč na domu. Čas si krajša z gledanjem televizije, najraje spremlja prenose svetih maš. Posebej se razveseli obiska

Alda v krogu svojih najdražjih

svojih devetih vnukov, za vseh 13 pravnukov pa je njena hiša že premajhna. Kljub zdravstvenim težavam verjamemo, da bo še dolgo med nami; zgled ima v sorodnici teti Tinci, ki je učakala kar 110 let.

Ana Vidič in njenih 90 let

Nika Bitič, foto: arhiv Ane Vidič

Ana Vidič – vedno lepo urejena

Ana Vidič je 29. novembra v krogu svoje družine praznovala 90 let.

Prihaja iz vasi Morsko, kjer je preživela svojo mladost skupaj s starši ter sestrami Marijo, Jožico in dvojčico Klaro. Zdaj pa že 26 let živi v Novi Gorici. Zelo je vesela, da tam živi skupaj s svojo hčerko, obenem pa z velikim veseljem obišče svojo hišo v Morskem, saj si je tam ustavila lepe spomine. Takrat obišče svoje prijatelje, sosede, se z njimi pogovori in nabere še nekaj sadja za domov.

Vsi občudujemo njeno nasmejjano naravo, neverjetno vitalnost, spomin in energijo. Ana je vedno urejena, s frizuro, ki ji rečemo »trajna«, in rdečo šminko. Rada ima glasbo, rože in filme. Rada kaj dobrega poje in spi kavo, v katero da veliko sladkorja.

Zelo rada ima svoji dve hčerki, svoje tri vnukinje, vnuka in sedem pravnukov. Rada ima tudi vso preostalo družino, prijatelje in vse ljudi, ki jo obkrožajo. In tudi vsi mi imamo njo tako zelo radi.

Vedno nas podpira, spodbuja in nam stoji ob

strani. Poslušaj nas, nam da moder nasvet, nežen dotik in iskren objem. Pa še kaj smešnega doda, da nas spravi v dobro voljo. Ko nam je hudo, nas tolaži, rekoč, da bo vse v redu, da gre življenje hitro mimo, in nas spomni, naj cenimo trenutke s svojimi bližnjimi. »Samo pelji naprej,« nam reče.

Srečna je, da ima svoji dve hčerki. V življenju je marsikaj prestala, a s svojo vztrajnostjo in delavnostjo je vedno lepo skrbela zanj. Iznajdljiva ženska je in vedno je našla rešitev ter življenje je šlo naprej – kot sama reče.

Sedaj je hvaležna, da je dovolj zdrava, da gre lahko na sprehod po mestu, da si kaj dobrega skuha in se zabava. Vedno je za žur! Tudi če jo kaj boli, ko pride čas za zabavo – ona je pripravljena. In tam vse ljudi zabava. S svojo radostjo, lahkotnostjo in ljubeznivostjo, pa tudi s svojimi hitrimi, odrezavimi in pametnimi komentarji, za katere pravimo, da jih kar »strelja«.

Še veliko zdravih let ji želimo vsi njeni.

Ana Rudolf praznovala 90 let

Irena Brezavšček

Ana pri svojem najljubšem opravilu

V letošnjem cvetočem maju je svoj 90. rojstni dan praznovala tudi Ana Rudolf, ki se je v kanalsko občino preselila šele pred štirimi leti. Na svet je prišla kot drugorojenka, v Kanjem Dolu nad Črnim Vrhom nad Idrijo. Nje-

na mama je rodila osem otrok. Žal sta, zaradi bolezni, dva umrla že v zgodnjem otroštvu. Oče Jakob je na silvestrovo leta 1944 padel kot partizan v bitki na Sinjem Vrh nad Ajdovščino. Zapustil je ženo s petimi hčerami in sinom – v starosti od pet do 14 let. Sami in s pomočjo bratrancev so obdelovali kmetijo in redili živino, da so imeli za preživetje. Na gorski kmetiji so, poleg tega, na njivah pridelali še več vrst žita in krompir. »Delali smo kot črna živina, ni nam bilo lahko,« pove Ana. »Bili smo otroci, večina mlajših od mene, suhi, lačni in zgarani. Pa smo vseeno našli čas tudi za otroške vragolije,« se kljub žalostnim spominom nasmeje Ana.

Ljubezen do fanta iz sosednjih Vodici jo je leta 1956 pripeljala v gozdarsko hišo na Nanos, kjer je mož opravljal gozdarsko službo. Kasneje so se preselili v »logarnico« v Podkraj, da sta hčerki lahko obiskovali šolo. Dvema »nanoškima« dekletoma se je tam pridružila še tretja hči – Podkrajka.

Ana si je služila kruh z občasnim delom pri kmetih na Nanosu in v drevesnici SGG Tolmin. Kasneje, ko so hčere malo odrasle, se je

zaposlila na Fructalu v Ajdovščini. Leta so minevala, punce so se odselile, mož pa ji je pred štirimi leti umrl. Da ne bi bila sama, se je takrat Ana preselila v Zavrh pri Levpi, kjer živi v svojem gospodinjstvu, le nekaj korakov proč od hčere in njene družine.

V vasi Zavrh je hitro dobila družbo dobrih sosedov, ki so ji v pomoč in razvedrilo. Starost ji razveseljuje vnuki, še bolj pa trije pravnuki, ki jo večkrat obiščejo, in takrat je pravi direndaj. Rada si skuha kakšno dobro mineštrco, močnik ali prežgano župco, speče kruh ali naredi domače rezance. Pred televizijo jo privabi- jo le Golica in domače melodije. Sicer prebira tednik Družina, če se le da, pa vsakodnevno prisluhne tudi maši na Radiu Ognjišče.

Najraje od vsega plete nogavice. V šali večkrat reče, da bi z njimi lahko obula že več kot celo vas. Ko jo njeni bližnji pohecajo, da živi kot kraljica mati, se nasmeje in pravi: »Štrikanje je moje največje veselje! Prav nič mi ne manjka, le zdrava, da bi bila, pa sem res kot prava kraljica!« Naj ji v zdravju in pletenju, v družbi njej dragih mine še veliko lepih dni!

Mirjam Tomažič in njenih 90 let

Anka Majnik

Mirjam v pogovoru s prijateljico

Mirjam Tomažič, poročena Balog, se je rodila 29. novembra 1932 očetu Vladimirju in mami Danici. Tisto noč je bila babica najprej poklicana h Kompanjevim (družina Tomažič), kjer se je rodila Mirjam, potem pa je odšla še k Črnčevim (družina Vuga), kjer je tamkajšnja gospodinja povila dvojčici, Ano in Klaro, tako da so se tisto noč v Morskem rodile kar tri punčke. Mirjam je bila drugi otrok v družini. Prvi je bil dve leti starejši brat Jožko, potem pa so se rodili še Danila, Toni in Vida. Zmeraj se heca, da je bila najbolj zaželeni hči, ker je bila prva. Vso mladost je preživela doma na kmetiji in pravi, da je bila kljub težkim časom ta mladost lepa in razigrana. Hodila je k pevskim vajam, igrala

v gledaliških igrah, hodila na ples, predvsem pa je zelo rada hodila v maskare.

Njena prva zaposlitev je bila v hotelu. Potem je delala še na Slovenija Sadje, v osnovni šoli, nazadnje na Plastiku, kjer je dočkala tudi upokožitev. Poročila se je leta 1956 s Stankom Balogom, ki je sedaj žal že pokojni. Rodile so se jima tri hčerke. Danes živi sama, vendar pravi, da ji ni nikoli dolgčas. Vedno ima dosti obiskov, gleda televizijo, rešuje križanke in bere. Da bi tako ostalo še naprej, ji želijo domači, pa tudi njeni prijatelji. Mirjam, še veliko srečnih in zdravih let!

Venčeslav Medvešek – 95 let

Sonja Kralj, foto: last Venčeslava Medveška

Venče na svojem domu

Častitljivih 95 let praznuje Venčeslav Medvešek iz Gorenje vasi. Rodil se je kot prvorojenec v družini sedmih otrok pri Petrajevih v Krstenicah. Delal je pri gradbenem podjetju, pozneje na železnici kot vzdrževalec prog, nato pa v Cementarni Anhovo. Do Cementarne ga je vodila pešpot, kakor tudi Drejevo Tonico iz Gorenje vasi. Ker pa nam pešpoti dajejo iskric v očeh, se je tudi med njima dve ma zaiskrilo, in tako sta se pri 32 letih poročila. Rodila sta se jima dva sinova in hči, danes pa ima Venče šest vnukov in pravnukinjo.

G. Venče je član PD, obiskal je številne planinske točke, samo na Triglavu je bil dvajsetkrat. Venče je kljub visoki številki še vedno zelo vitalen, vsako jutro ga srečamo, ko s svojimi berglami naredi obhod po Gorenji vasi, popoldne pa ga prenekateri večer pot pelje do cerkve k večerni maši.

Je član DU Kanal in z zanimanjem sledi delu v društvu.

G. Venčeslav, vse najboljše vam želimo člani Društva upokožencev Kanal.

KMETIJSKA
**ZADRUGA
TOLMIN**

KZ Tolmin z.o.o. Tolmin
Rutarjeva ulica 35, 5220 Tolmin
www.kz-tolmin.si

Mesnica DESKLE | **Trgovina KANAL**
05 90 71 616 | 05 38 00 204 (trgovina)
05 38 00 201 (mesnica)

meso domače prireje,
suhomesnati izdelki Alpija,
mleko in mlečni izdelki Mlekarnе Kobarid,
velika ponudba kvalitetnega slovenskega
mesa za piknike, ...

Pričakuje vas prijazno in ustrezljivo osebje.

Njen roman se je dotaknil src mnogih

Tina Tinta

Danes 28-letna Arietta Ahmeti, po rodu Albanka, rojena v Makedoniji, je v Slovenijo prišla že pri osmih letih. Družina si je našla dom v Ljubljani, kjer se je Arietta tudi šolala. Študirala je mikrobiologijo, čeprav jo je zelo zanimala tudi psihologija. Njeno srce pa je od vedno polnila tudi besedna umetnost. Tako je že pred 17. letom napisala dva romana, ki sicer nista bila javno objavljena, pa vendar ju je prebrala in komentirala njena dobra prijateljica, slovenska mladinska pisateljica, prevajalka in pravnica Maja Novak, ki je v Arietti že od začetka videla močan potencial, jo vedno spodbujala k pisanju in podpirala njene umetniške zamisli.

Pravi, da piše in razmišlja v slovenščini, zato pri tem ni imela nikoli težav, pravzaprav ji je bil slovenski jezik že od malega všeč in se ga je zelo hitro naučila. V šoli pa je bila tudi pri slovenščini ena najboljših učenek. Bogat besedni zaklad in lepo strnjene misli v povedi so ji prinašali lepe ocene in zadovoljstvo tudi pri pisanju šolskih spisov.

Svoj roman je predstavila tudi v Gotski hiši v Kanalu. Foto: osebni arhiv Ariette Ahmeti

V Deskle jo je življenje pripeljalo zaradi ljubezni, tu si je našla partnerja in ustvarila družino. Življenje na vasi ji je všeč, všeč sta ji odprtost in prijaznost ljudi, pa tudi dejstvo, da je vedno nekje nekdo, ki ti je pripravljen priskočiti na pomoč. Tega v Ljubljani ni bila navajena. Po rojstvu sina se je njeno življenje popolnoma spremenilo, kar jo je spodbudilo, da uresniči eno svojih največ-

jih želja – napisati roman in ga objaviti. Pravi, da sta ji prav rojstvo otroka in naziv »mama«, ki ga je s tem pridobila, omogočila, da naredi korak naprej k izpolnitvi svoje največje želje. Pred tem je imela ustvarjalsko blokado, ko ji svojih misli ni uspelo spraviti na papir. Kot bi življenje čakalo, da umetnik dozori. In kot pravi Arietta, kjer je močna volja in strast, je uspeh zagotovljen. Tako je uspelo tudi njej, izdala je roman z naslovom Goreča duša – njen prvenec, ki se je po besedah mnogih bralcev resnično dotaknil njihovih src, saj so se prepoznali v psihološko kompleksnih likih in zgodbah, ki jih Arietta s tako natančnostjo in hkrati preprostostjo opisuje. Njeni bralci v delu občutijo avtoričino strast in energijo, delo je nabito s čustvi in mnogi ob branju tudi zajočejo. Roman pa je zanimanje vzbudil tudi v strokovni javnosti. Psihologi so v njem videli mnoge psihološke vzorce posameznih likov, ki jih roman približa slehernemu bralcu; scenaristi so v njem videli potencial za film; Kosovska ambasada se zanima za prevod v albanščino, prevajalci pa za prevod še vsaj v tri tuje jezike, med njimi tudi angleščino; zanj se zanimajo tudi politologi; književniki v njem vidijo paleto motivov, prvin umetniškega besedila in zanimivo vsebino z napetim dogajanjem, ki bralca pusti v nevednosti do konca romana, hkrati pa ga po prebranem delu ne pusti ravnodušnega. Mnogi o njem še kar razmišljajo, saj prinaša neko očiščenje, ponovno rojstvo in vero v dobro, lepše življenje, do katerega lahko pride mo z zaupanjem vase.

Roman opisuje dolgo, skoraj 20-letno obdobje glavnega lika, s čimer je želela avtorica poudariti, kako se nam dogodki iz otroštva lahko vtisnejo v spomin in nas nezavedno vodijo praktično skozi celotno življenje, dokler se tega sami ne zavedamo in zavestno prekinemo začarani krog, ki nas žal največkrat oddaljuje od sreče. Avtorica prepleta motive partnerske ljubezni, prijateljstva, materinstva, dotakne se tudi kriminala, spolnih, verskih in nacionalnih stereotipov, problemov materializma, iskanja sreče

in, kar je najpomembnejše, iskanja samega sebe, osebne sreče in zadovoljstva, ki ga lahko dosežemo kljub težkim življenjskim preizkušnjam.

Trenutno se avtorica, ki se skriva za psevdonom Arietta, ta v hebrejščini pomeni »izgubiti glas«, posveča promociji svojega dela po Sloveniji. V naši občini je imela predstavitev romana v Kanalu in Desklah, zanimanje za knjigo pa pravi, da je neverjetno, na kar je izredno ponosna. Odzivi bralcev ji dajejo moč in spodbudo, še posebno odzivi tistih žensk, ki so v življenju že dale veliko čez – zato že razmišlja tudi o svojem drugem romanu, za katerega si je izbrala naslov V pretesni koži. V romanu bo prostor namenila tudi izčrpnim osebnim zgodbam bralcev. Vse čestitke avtorici in uspešno naprej po začrtani poti. Bralcem romana pa želim prijetno branje!

Na kulturnem dogodku, ki ga je organiziralo Albansko kulturno društvo Lirija Velenje. Foto: Nik Skerbiš

Franc Komac, predsednik DU Kanal

Klelija Dolenc, foto: arhiv Franca Komaca

Delavnost, zanesljivost, komunikativnost, požrtvovalnost, vztrajnost, zaupljivost, nekonfliktnost, spoštljivost, resnicoljubnost – vse to so lastnosti Franca Komaca.

Da vas bodo bralci bolje spoznali, nam najprej povejte nekaj o sebi.

Sem Franc Komac, rojen leta 1953 v vasi Soča. Osnovno šolo sem obiskoval v Soči, zadnje štiri razrede pa v Bovcu. Po končani osnovni šoli sem bil sprejet v Srednjo šolo za notranje zadeve v Tacnu pri Ljubljani. Kot kadet 1. generacije sem se po končanem šolanju zaposlil na takratni Postaji milice Nova Gorica. Kot miličnik in kasneje kot policist sem delal vse do upokojitve, na različnih delovnih mestih, med drugim tudi na vodstvenih. Leta 1973 sem se poročil in si ustvaril družino z mojo žal že pokojno ženo Fanči, v Kanalu, kjer živim še sedaj. V svojem poklicu sem pridobil veliko znanj in tudi spoznanj, ki so me med drugimi naučila, da sem bil lahko uspešen in dostojanstven pri delu z ljudmi in za ljudi. Ta znanja pa s pridom uporabljam tudi na vseh področjih svojega delovanja v lokalni skupnosti.

S svojo družino ste zelo povezani. Mladi in stari, složno vsi skupaj. Že pri vas doma gre za medgeneracijsko sodelovanje.

Franc v družbi s sekretarko in ambasadorjem Unicefa Ladom Leskovarjem

Franc s svojo družino

Sem oče dveh sinov. Imam pa tudi dve vnukinji in vnuka. Vsi skupaj še prebivamo v lastni hiši, pod isto streho, vendar vsak v svojem stanovanju. Smo med sabo povezana družina in se med seboj spoštujemo. Res bi temu lahko rekli medgeneracijsko sodelovanje ali še bolje, sožitje.

Že vrsto let ste vključeni v lokalno politiko. Kdo vas je navdušil in kje vse ste vpeti?

Temu bi težko rekel, da sem vključen v lokalno politiko, saj nisem član nobene politične organizacije, spoštujem pa vsakega, ki zna ohranjati človeški odnos v medsebojni komunikaciji, ne glede na svoje politično prepričanje. Sem pa aktivno vključen v lokalno skupnost. Trenutno sem član nadzornega odbora v Odbojarskem klubu Salonit Anhovo - Kanal, član sveta KS Kanal in član upravnega odbora

Turističnega društva Kanal. Največ časa sem v Društvu upokojencev Kanal in aktivno delujem tudi v različnih funkcijah, vezanih na to delo. Sem podpredsednik Pokrajinske zveze društev upokojencev severne Primorske, predsednik Komisije za šport, rekreacijo in gibalno kulturo pri tej zvezi in eden od treh delegatov naše zveze za skupščino pri Zvezi

Franc in njegovi pridni klekljarici Nevenka in Jadranka

Franc na srečanju oldtajmerjev skrbi za varnost.

Franc in Robi Kranjec na prireditvi Skoki z mosta 2015

društev upokojencev Slovenije. Za vsa ta dela me v bistvu ni nihče navdušil, saj čutim potrebo po prostovoljstvu in pomoči drugim, in to mi je v zadovoljstvo, da lahko nekaj naredim tudi za drugega.

Društvo upokojencev Kanal letos praznuje 70-letnico delovanja. Kako dolgo že deluje pod vašim vodstvom in katere novosti ste prav vi vpeljali?

Moje dejavnosti v Društvu upokojencev Kanal so se začele leta 2005, kot predsednik društva pa delujem od leta 2011. Osnovne programe za delo s starejšimi so vpeljali že moji predhodniki, v mojem mandatu pa smo se prilagajali razmeram, določene programe nadgradili, uvedli mogoče druge metode delovanja. Smo pa v tem obdobju izpeljali kar nekaj odmevnih prireditev, npr. 60-letnico društva z izdajo zbornika, 70-letnico društva s posnetkom prireditve, ki si jo je mogoče ogledati na YouTube kanalu, trikrat smo organizirali Pokrajinske športne igre upokojencev Pokrajinske zveze društev upokojencev severne Primorske, na katerih nastopi med 350 in 400 športnikov. Organizirali smo tudi srečanje prostovoljcev iz programa Starejši za starejše Pokrajinskih zvez severne Primorske, Dolenjske in Bele krajine z več kot 400 udeleženci. Kot prvo društvo iz naše regije smo organizirali Državne športne igre v pikadu, ki

se jih je udeležilo 30 ekip iz celotne Slovenije. Organizirali smo tudi 1. razstavo ročnih del, na kateri so sodelovala tudi društva upokojencev iz naše regije. Ob 5. decembru – mednarodnem dnevu prostovoljstva – smo organizirali prireditev za vse prostovoljce društva, prišli so tudi predstavniki Unicefa na čelu z ambasadorjem Unicefa Lado Leskovarjem (društvo je vključeno v projekt Unicefa Punčke iz cunji), ter še vrsto prireditev na lokalni ravni. Kot društvo smo se predstavili tudi v oddaji Dobro jutro, ki je bila predvajana v živo iz Kanala. Z različnimi programi pa smo se predstavili tudi na Festivalu za 3. življenjsko obdobje v Cankarjevem domu in Dnevih medgeneracijskega sožitja na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani.

Občani vas imajo zelo radi in vam zaupajo, kar se je pokazalo tudi na zadnjih lokalnih volitvah, saj so vam kot kandidatu za člana Krajevnice skupnosti Kanal namenili izredno veliko število glasov.

Veliko občanov me pozna, saj se z dejavnostmi in delom pojavljam v javnosti, vidijo me na različnih prireditvah, kjer imam običajno kakšne zadolžitve. V odnosih z občani skušam biti spoštljiv, zgovoren in prijazen. Res pa je, da me veliko ljudi pozna tudi izven lokalne skupnosti in spoštujejo ter poznajo

moje delo v društvu. Veliko od njih je že dejalo: »Kako je bilo v Kanalu lepo, kako v Kanalu znate!« To pa je priznanje za delo in trud nas vseh in s tem ponesemo dober glas o našem Kanalu, o naši Občini Kanal ob Soči po vsej naši ljubi Sloveniji.

S čim se ukvarjate v prostem času, če ga sploh imate? Kateri so vaši hobiji?

V prostem času se družimo doma kot družina, občasno pripravimo skupna kosila, popestrimo večere z druženjem, klepetanjem in podobno. Seveda pa poskrbimo še za samoskrbo z nekaterimi pridelki. Sem član ekipe društva v pikadu. In navsezadnje opravljam še eno humanitarno delo, vključen sem kot šofer prostovoljec v Zlato mrežo – Prostofer.

Franc Komac je za svoja nesebična prostovoljna dela prejel prenekatera priznanja, ki dokazujejo, da je na pravi poti graditve odnosov med ljudmi, in kot pravi sam: za ljudi. Dobri zgledi vlečejo; da bi bilo takih »Francev« čim več!

Robidni Breg: mala vasica, ki skriva spomenik lokalnega pomena

Tina Tinta

Roja pred mlinom, ki so jo napolnili z vodo.

Švinkov mlin

Pogled na zgradbo od blizu.

Robidni Breg je majhna vasica med Anhovim in Močilam blizu Gorenjega Polja. Je v krajevnih skupnosti Anhovo - Deskle, uradno pa se je od Anhovega odcepila pravzaprav šele pred nedavnim. Toda vasico kot tako iz zapisov poznamo že vsaj 250 let, so mi zaupali. Prvotno je Robidni Breg obsegal le zgornji del, kjer je bilo postavljenih pet hiš – pri Švinkovih, pri Mončevih, pri Lukovih, pri Mušičevih in pri Mohorčevih. Prve štiri najdemo še danes, od zadnje hiše, ki je bila tudi najvišje, pa je ostalo le še nekaj razvalin. Ta je bila porušena med vojno. Nekaj hiš je stalo tudi nižje proti današnji železniški postajini in te večinoma stojijo še danes. Najnovejša pa je vrsta montažnih hiš, ki so bile zgrajene v 70. letih prejšnjega stoletja. Na Robidnem Bregu najdemo tudi kapelico oziroma sveto znamenje, ki jo je tukaj rojeni duhovnik posvetil Antonu Martinu Slomšku kot zavetniku učiteljev, vzgojiteljev in katehetov, ter kmetov, slovenskega kmetijstva in kmetijskega slovstva.

Ima pa Robidni Breg eno večjo posebnost, ki je od avgusta leta 1985 naprej v Registru kulturne dediščine razglašena kot spomenik lokalnega

pomena in je kot taka tudi zaščiten. Gre za mlin, ki ga imenujemo Švinkov mlin, po domače Šuinkou mal'n. Nekaj o mlinu mi je zaupal Ivan Želinšček, po domače Švink, ki je pravzaprav tudi lastnik posesti in samega mlina. Pravi, da o mlinu sicer nima veliko podatkov, večine pa se spomni iz pripovedovanj staršev. Spomni se, da so mlin uporabljali že njegovi stari starši in da je bil takrat kar precej v uporabi, saj se je redno mlelo žito za domačo uporabo. Potok, ki je poganjal mlinsko kolo, je z izjemo zelo sušnih poletnih mesecev imel vedno dober pretok, kar je mlinu omogočalo redno delovanje. Spomni se, da se je pravzaprav največ mlela kar koroza. Tudi domača polja so bila v veliki meri posejana s to kulturno rastlino. Švinkov mlin ima dva kamna; na enem so se mleli koroza in druga žita ter izdelovala moko, na drugem, ki je manjši, pa so se največkrat mlela žita, ki so jih dodajali mineštram. Tega slednjega se je uporabljalo bistveno manj.

Da se je mlinsko kolo sploh lahko zavrtelo, so najprej napolnili bazen pred mlinom in speljali vodo tako, da je na eni strani odtekala proti mlinskemu kolesu, na drugi strani pa redno polnila bazen. Temu bazenu so rekli *roja*. Švinkov mlin je bil v času uporabe kar oblegan. Ko so ljudje še sami mleli žita, je bilo tudi mlinov več.

Po potoku navzgor je zelo blizu stal še en mlin, to je bil Ščurkov mlin, a so od tega ostale le še razvaline, saj se ga nekje po letu 1936, ko so potok zajezili z zidom za potrebe izgradnje novega rova za galerijo Plave, zaradi slabšega pretoka vode ni dalo več uporabljati. Ob potoku navzdol pa so v breg vkopane kaverne. Te so izkopali med vojno, ko je vojska iskala vse možnosti za zatočišče, skrivališče, skladišče streliva ali celo prostor za počitek in okrevanje ranjenih vojakov. Po nekaterih *pravcah* naj bi bilo na travniku pred mlinom nekoč tudi pokopališče. V tej grapi ob mlinu pa najdemo tudi most, ki naj bi ga dal izdelati neki župnik, ki je iz Gorenjega Polja odhajal maševat na Goljevico, pot pa ga je vodila ravno tu mimo. Ob vsakem obilnem deževju je potok precej narasel in postal neprehojen.

Kolo, ki poganja mlinski kamen.

Kapelica, posvečena Antonu Martinu Slomšku.

Tudi most je precej zanimiva dediščina naših domačih krajev, ki je ne smemo spregledati in pozabiti. Šele ko dobro razmislimo o krajih okoli sebe, ugotovimo, kako bogato zapuščino imamo in koliko lepega in zanimivega, a še neznanega nam ponujajo ti kraji, ki jih sicer poznamo kot lasten žep.

Ivan se spomni, da so sami mlin nazadnje uporabljali pred dobri 40 leti. Od takrat ga le še vzdržujejo in opravljajo nujna popravila. Spomni se, da je njegov oče v 60. letih prejšnjega stoletja izdelal novo, večje mlinsko kolo. Sicer pa Švinki še vedno redno kosijo zemljišče okoli mlina in skrbijo, da se ne zaraste. Mogoče bodo v prihodnosti za obnovo takih in podobnih nepremičnin namenjena tudi kakšna finančna sredstva in se bo nekdanj, morebiti samo v spomin na stare čase, kolo Švinkovega mlina ponovno zavrtelo. Mogoče.

Veliki kamen

Mali kamen

Društvo Vita za pomoč po nezgodni poškodbi glave deluje že 30 let

Društvo Vita za pomoč po nezgodni poškodbi glave

Poškodbe glave so civilizacijski davek sodobnega časa in ena največjih zdravstveno-socialnih težav v večini razvitih zahodnih dežel. Razvoj tehnike in prometa, spremenjen način življenja, ekstremni športi in nasilje so glavni vzroki nezgodnih možganskih poškodb. Prizadenejo vsa področja človekovega delovanja: gibanje, čutenje, zaznavanje in dožemanje okolja, odzivanje nanj, sporazumevanje, vedenje, čustvovanje. Pogosto so trajne in ne spremenijo le življenja poškodovanega, ampak prizadejejo celotno družino.

Društvo Vita je tako nastalo na pobudo staršev poškodovanih otrok in deluje že okroglih 30 let. Poškodovanim ponujamo socialnovarstvene programe za vključevanje v družbo, aktivno preživljanje časa, razvijanje in ohranjanje socialnih veščin, miselnih sposobnosti ter fizičnih in psihičnih sposobnosti.

V Ljubljani deluje dnevni center, kjer se naši člani družijo, se udeležujejo delavnic, organiziramo pa tudi fizioterapijo in masažo. Vsak mesec organiziramo izlet ter tako spoznavamo lepote Slovenije in pridobivamo nova znanja, dvakrat letno pa za svoje člane organiziramo tabor. Svojci poškodovanih pri nas lahko dobijo nasvete in se vključijo v podporno skupino. Poleg socialnovarstvenih programov izvajamo tudi program osebne asistence, ki je namenjen vsem vrstam invalidnosti. V ta program se lahko vključijo invalidne osebe, ki preko oddaje vloge na centru za socialno delo pridobijo odločbo o pravici do osebne asistence. V letu 2023 se bomo vključili v izvajanje obnove rehabilitacije, ki jo financira Zavod za zdravstveno zavarovanje.

Ker pa želimo, da bi bilo nezgodnih poškodb čim manj, je pomembna dejavnost društva tudi preventiva na področju cestnega prometa. Največ poškodb možganov se namreč zgodi zaradi prevelike hitrosti, uporabe mobilnih telefonov med vožnjo ali hojo, vožnje pod vplivom alkohola ali mamil, neuporabe varnostnega pasu in čelade, slabe vidnosti pešcev na cesti in neupoštevanja cestnoprometnih predpisov. V ta namen, s podporo Agencije RS za varnost prometa, redno izvajamo predavanja, s katerimi ozaveščamo javnost o tovrstni problematiki. Več o nas, aktualna dogajanja in podatke za stik boste našli na spletni strani <http://www.vita-poskodba-glave.si/> in družabnem omrežju Facebook pod imenom Društvo Vita (<https://www.facebook.com/d.vita.novicke>).

Programi in delovanje sofinancira FIHO. Stališča organizacije ne izražajo stališč FIHO. DRUŠTVO VITA za pomoč po nezgodni poškodbi glave Dunajska 106, 1000 Ljubljana

STRUCTA
Izdelana v Sloveniji

**Srečno
2023!**

**Na NOVO
pokrito!**

Structa Swisspearl® je nova strešna plošča, ki navdušuje s svojo tekočo geometrijo, trdnostjo in odpornostjo. Za eleganten in strukturiran videz strehe.

**SWISS
pearl®**

► **ETERNIT SLOVENIJA D.O.O.**

Anhovo 9, 5210 Deskle | T 05 392 16 09 | W www.etermit.si

Pestra jesen Športnega twirling kluba Deskle

Športni twirling klub Deskle

Odprtje kolesarske brvi čez reko Sočo

Twirlarke na Bovškem maratonu

Članice in člani Športnega twirling kluba Deskle se tako kot mnogi drugi počasi spuščajo v praznični december, ob tem pa radi pogledajo nazaj v jesen, ki je bila kar pestra. ŠTKD je v domači občini in izven nje sodeloval na različnih dogodkih.

Najprej so najstarejše članice skupaj z domačim Pihalnim orkestrom Salonit Anhovo popestrile dogajanje ob 101. obletnici podjetja Salonit Anhovo. Ker je sodelovanje z godbeniki obrodilo sadove, ste twirlarke lahko v

isti zasedbi občudovali v Desklah na sprejemu odbojkarja Janija Kovačiča in ob odprtju Državnega prvenstva upokojencev v pikadu. Najmlajši twirlarji in twirlarke so sodelovali na prvi obletnici Tematske poti Deskle, kjer so na taborniškem placu pričakali pohodnike. V okviru športnega dneva so twirlarke v Osnovni šoli Deskle učencem prve triade in četrtemu razredu predstavile twirling šport. Kot vsako leto so se starejše članice tudi letos udeležile Bovškega maratona, kjer so kljub slabemu vremenu tekačicam in tekačem po-

lepšali začetek teka in prihod v cilj. Oktobra so dekleta pospremile županjo Občine Kanal ob Soči čez novo kolesarsko brv čez reko Sočo.

Twirlarke in twirlarji se sedaj pridno pripravljajo na prve januarske kvalifikacije za državno prvenstvo. Še pred novim letom pa se bo klub tradicionalno družil na božično-novoletnem rajanju. Ob zaključku leta vam ŠTKD želi vesele praznike in vse dobro v prihajajočem letu!

Punčke iz cunj

Franc Komac

V eni skupini ročnih del Društva upokojencev Kanal so prostovoljke vključene v program Unicefa »Punčke iz cunj«. Vsako punčko tudi opremijo z univerzalno vizitko, na kateri je napisano ime punčke in kdo jo je izdelal. Pred leti smo tako vizitko dobili vrnjeno celo iz Južnoafriške republike. Izdelane

punčke med letom pošiljajo na organizacijo Unicef, ki jih proda. Kupec, ki mora za tako punčko odšteti 20 EUR, lahko pa donira tudi več, je njen posvojitelj. Ta vsota zadostuje za šest cepljenj enega otroka iz nerazvitega sveta. Za to človekoljubno dejanje je društvo dobilo tudi pisno priznanje Unicefa. Poleg tega pa te naše upokojenke pletejo tudi rokavice, kape in nogavice, ki jih konec leta oddajo ustrezni instituciji v Novi Gorici, kot darilo za brezdomce. Omenjena skupina je v društvu aktivna od leta 2006 in jo vodi Sonja Stanič.

Punčke kot donacija za otroke iz nerazvitega sveta

Folklorno obarvana jesen v Centru tehniške dediščine Lokovec

Darja Rijavec, foto: Zmago Winkler

Ste že kdaj bili v Lokovcu, v kraju, ki velja ne le za enega izmed najdaljših, ampak tudi za enega izmed najbolj kulturnih slovenskih vasi? Za razvoj turizma v kraju skrbi tamkajšnje KTD, ki veliko pozornosti posveča tudi ohranjanju snovne in nesnovne kulturne dediščine ter razvijanju ljubiteljske kulturne dejavnosti in je organizator številnih javnih prireditev. Lahko se pohvali s številnimi publikacijami, ki jih pod uredniško taktirko Miroslava Šuligoj Bremca sooblikujemo posamezniki in društva celotne Trnovsko-Banjske planote.

V Lokovcu sta se med drugim rodili knjigi Oblačilna kultura na Trnovsko-Banjski planoti in Krčme in gostilne na Trnovsko-Banjski planoti, vsako leto tu izide glasilo PRO LOKO z aktualno, pa tudi kulturno-etnološko in zgodovinsko tematiko naših krajev.

V lokovškem župnišču ima svoj prostor razstava o življenju in delu pok. koprškega škofa Metoda Piriha OD PASTIRČKA DO ŠKOFA – BOŽJI PASTIR IZ LOKOVCA. V župnijskih kletnih prostorih domuje muzej kovaštva, tista obrt, ki je preteklost kraja najbolj zaznamovala.

Lani pa je po več kot dveh desetletjih od zamisli o zbiranju, ohranjanju in predstavitvi tehniške zapuščine v tamkajšnji nekdANJI osnovni šoli zaživel tudi Center tehniške dediščine KUJ ME, ki ga odlikuje urejena stalna razstava o kovaštvu, etnološki dediščini ter smolarstvu, osrednje prostore pa namenja raznim predstavitev, izobraževanju in tudi občasnim razstavam.

Kot je žebelj potoval iz rok v roke, tako smo pripovedovali vsak svoj del ljudske zgodbe o kovaču Juriju ...

Ljoba Jenče, srčna, preprosta, a hkrati zahtevna in strokovna, pevka ljudskih pesmi, pripovedovalka zgodb in učiteljica tudi za življenje, vedno očara.

Letošnjo jesen smo v CTD Lokovec gostovali kalski folklorniki. Tjakaj smo prenesli razstavo **Iz preteklosti za prihodnost** avtorice Elze Pavšič. Razstava izbranih arhivskih slik folklorne skupine je doma v Kalu zaživela jeseni 2021 ob desetletnici krstnega nastopa kalskih folklornikov. Takrat je avtorica zapisala: »Naj se čuti želja, volja, delo, vztrajnost in glas srca, ko se zaigra, zapleše in zapoje, da človek lahko spozna in prizna – lepo je!« In tudi v Lokovcu je bilo, kot vedno, lepo.

Ob razstavi je prvo oktobrsko soboto v organizaciji JSKD potekala pripovedovalska delavnica z Ljobo Jenče, zbirateljico in ohranje-

Ob ogledu filma Na kalskem berjarju sta prisotne pozdravila gostitelj in predstavnik KTD Lokovec Miroslav Šuligoj Bremec in predstavnica FS Kal nad Kanalom Darja Rijavec.

valko slovenskega ljudskega izročila, pevko in pripovedovalko. Na delavnici z rokodelsko izkušnjo **Glasovno ro-kovanje zgodb »Pink za cvikar«** je Ljoba pozornost posvečala oblikovanju našega pripovedovalskega glasu in domišljiji za pripovedovanje zgodb na osnovi spoznavanja bogate zgodovine kovaštva in nesnovne kulturne dediščine ljudi Lokovca in Folklorne skupine Kal nad Kanalom. Ves dan nas je Ljoba tako srčno in preprosto, a hkrati zahtevno in strokovno poučevala tudi za življenje ter nas navduševala, da smo udeleženci zvečer na javnem dogodku že sami pripovedovali zgodbo o kovaču.

V 70. številki Mosta je bilo v članku na 22. strani pomotoma v naslovu zapisano »kalskih« namesto »kalskih« tahmašnih gvantov. Pravilen naslov se glasi: **DESET LET KALSKIH TAHMAŠNIH GVANTOV**. Za neljubo napako se iskreno opravičujemo avtorici Darji Rijavec in vsem, ki so omenjeni v vsebini članka.

Uredništvo

Ro-kovanje zgodb z rokodelsko izkušnjo v muzeju kovaštva

Na uspešna sodelovanja – zahvale in čestitke

Sproščeno omizje udeležencev delavnice Pink za cvikar

V nedeljo, 16. oktobra, pa je bil v CTD-ju na ogled predstavitveni film **Na kalskem berjarju**. Produkcija, ki je trajen zapis prenosa in razvoja kulturne dediščine kalskega podeželja s poudarkom tudi na pustni dediščini, je bila deležna velikega odobravanja gledalcev že doma v Kalu, kjer je bil film premierno pred-

vajan maja v tednu ljubiteljske kulture. Številnih pohval in čestitk pa smo bili folklorniki deležni tudi v Lokovcu. Z ogledom nas je počastila Ljuba Jenče, v vlogi gostitelja pa nam je čestital Miroslav Šuligoj Bremec, predstavnik KTD-ja. Oba predstavnika, za FS Darja Rijavec, sva poudarila uspešno sodelovanje

z obeh strani pri skupnih projektih in dogodkih z zahvalo in željo: »Naj se skozi čas še naprej prepleta ljubiteljska kulturna dejavnost obeh vasi, kot se že od nekdaj prepletajo življenjske poti Lokovčanov in Kalanov in tkejo močne vezi – družinske, prijateljske, sorodstvene, sosedske.«

Delavnica izdelave adventnih venčkov v Levpi

Laura Skrt, foto: arhiv ŠKT društva Levpa

V soboto, 26. novembra 2022, se je v večnamenski dvorani v Levpi odvijala delavnica izdelave adventnih venčkov, ki jo je vodila krajanka Nataša Žabar. Glede na to, da so adventni venčki obvezna sestavina decembrskega časa in v tem mesecu postanejo središče naših domov, se je na delavnici zbralo veliko število pridnih in spretnih rok, ki so sobotno dopoldne izkoristile za ustvarjanje. Za izdelavo venčkov so udeležence uporabljale različne naravne materiale, pentlje, perlice, suho sadje in druge božične motive. V sproščnem in že nekoliko predprazničnem vzdušju so začeli nastajati unikatni adventni venčki čudovitih dekoracij, ki bodo na naših mizah zagotovo pritegnili pozornost in poskrbeli za čudovite praznične dni. Vse udeležence delavnice se svoji mentorici zahvaljujemo za pomoč in svetovanje pri ustvarjanju, saj sedaj po njeni zaslugi naše domove krasijo najlepši adventni venčki.

Udeležence delavnice so se naučile veliko novega.

Nataša Žabar v elementu: ustvarjalka in »učiteljica«

Venčki izpod pridnih rok udeleženk delavnice

Z zamejskimi Slovenci po Tematski poti Deskle

Majda Rejec, foto: Lenka Stanič

Čudoviti zadnji oktobrski dnevi so kar vabili v naravo. S člani Društva slovenskih upokojencev za Goriško (Italija) smo se v prijetno toplem in sončnem petkovem jutru podali na pohod po Tematski poti Deskle.

Prečkali smo Napoleonov most, ki se pne čez potok Rohot, in nadaljevali pot proti Gorenjim Desklam. Napoleonov most je eden izmed številnih v Soški dolini, toda po mnenju strokovnjakov je to edini most v dolini Soče, ki so ga Napoleonovi vojaki leta 1797 dejansko prečkali na poti proti Koroški.

Kratek postanek smo imeli pri cerkvi sv. Jurija. Cerkev, ki je bila verjetno najprej podružnična, je od konca osemnajstega stoletja župnijska. V prvi svetovni vojni je bila, tako kot celotne Deskle, porušena. Ostali so le temelji in baročni oltar sv. Jurija. Seznanili smo se tudi s šolstvom v Desklah, ki je potekalo že vse od časov Marije Terezije. Mimo stare šole, ki je bila zgrajena po prvi vojni, smo se sprehodili do Vasi, ki je bila do prve svetovne vojne središče naselja Deskle.

Po dokaj strmi poti, ki se dviga nad Sočo, smo se povzpeli do opuščenega kamnoloma Lastevnica, ki je urejen kot park. Ogledali smo si profil fliša, ki predstavlja geološko znamenitost in je od leta 2004 vpisan kot geološka naravna vrednota lokalnega pomena. Spoznali smo nastanek Soške doline in si ogledali fosile v flišnih kameninah. Občudovali smo slap Mednik in

se sprostiti ob prijetnem šumenju vode, ki pada čez strme, z lehnjakom prekrute skale. Zanimiv je tudi življenjski cikel potoka Mednik – ličinke žuželk vrbnic, enodnevnice, mladoletnic in kačjih pastirjev, kar kaže na to, da je voda zelo čista. Seveda so stalni prebivalci okoliških mlak tudi urhi, pupki, močeradi in druge dvoživke. Tu lahko opazimo tudi parožico, rastlino, ki je pravi živi fosil.

Lastivnica je pod Jelenkom, sveto goro starovercev, zato smo spregovorili tudi o staroverstvu. Prav na tem področju je kar nekaj točk, ki so bile za staroverce pomembne: poleg Jlenka še Počivalo in Belinovo. Počivalo je zdravilni izvir visoko pod Jelenkom, na Belinovrm (danes Belnovo) pa so živeli zdravilci, ki so zdravili z vodo s Počivala. Da poznamo in imamo določena vedenja o staroverstvu, je zaslužen naš sokrajan, gospod Pavel Medvešček, ki je v 60. letih prejšnjega stoletja zapisal pripovedi zadnjih starovercev.

Najvišja točka našega vzpona sta bila razgledni stolp in vzletišče padalcev s klopco zaljubljenec. Ob stolpu smo uživali v prelepih razgledih na okoliške hribe, zaselke in Julijske Alpe.

Ob vrnitvi smo se ob obeležju obolelim zaradi azbesta poklonili vsem, za katere je bila izpostavljenost azbestu usodna.

Nekoliko daljši postanek smo imeli pod Gradiščem, kjer je bila prazgodovinska naselbina iz pozne bronaste oziroma železne dobe, kar dokazujejo, poleg imena, tudi ostanki keramike in fibule, ki so bili najdeni tu. Posedeli smo na Tincini klopici, s katere usmerimo pogled proti Gabrjam, rojstnem kraju najstarejše Slovenke Katarine Marinič – Tince, ki je bila naša sokrajanka.

Spotoma smo se seznanili z divjadjo, ki je najpogostejša v revirju Lovske družine Paljevo, prehodili del jarka iz prve svetovne vojne in se mimo suhih zidov vrnili na taborniški prostor v Gorenjih Desklah, kjer je sledilo druženje še do poznih popoldanskih ur.

Naj vam vsak dan prinese veselje,
tako kot se mi z veseljem trudimo za vas.

**ZDRAVJA in ŠREČE POLNO
NOVO LETO 2023**

Tince v oddaji Dobro jutro

Majda Rejec, foto: Danila Schilling

Plesna skupina Tince iz Deskel je znana tako v domačih krajih kot tudi širše. Že 16 let Tince nastopajo na različnih prireditvah v domačem kraju, v bližnjih krajih sosednjih občin, po domovih upokojencev, pa tudi na prireditvah, kot je Festival za tretje življenjsko obdobje, kjer so prisotne vsako leto. Dvakrat so nastopile na otvoritveni prireditvi festivala v Cankarjevem domu. Gostovale so v oddaji Dobra ura na prvem programu RTV Slovenija, kjer so sodelovale v pogovoru o problematiki starejših in tudi zaplesale, s čimer so pokazale, da so tudi upokojenci še vedno polni energije in dobre volje ter da jim učenje novih spretnosti ni tuje.

Kar nekaj let so se udeleževale svetovnega plesnega festivala v Lignano (Italija) in leta 2012 tudi zmagale v kategoriji senior show, ki so jo uvedli prav zaradi njih, ki so pravzaprav orale ledino, saj so do takrat, ko so se pojavile

one, plesali le mlajši. Z udeležbo v oddaji Slovenija ima talent na POP TV, ko so se prebile v polfinale, pa jih je spoznala vsa Slovenija.

Gostili so jih tudi na Radiu 1 in Radiu Robin. V petek, 8. novembra, pa so bile povabljene v oddajo Dobro jutro na prvem programu RTV Slovenija. Zaplesale so v Šmartnem v Goriških brdih, kjer so snemali oddajo o tej enkratni srednjeveški vasici in predstavili običaje ob martinovem v Brdih.

Zaplesale so na glasbo svetovno znane Avsenikove skladbe Na Golici. Kot vedno so tudi tokrat s svojo energijo in živahnostjo ustvarile veselo razpoloženje. Ples so nadaljevale tudi ob igranju kvarteta Suho cvetje in poželega navdušen aplavz.

Proizvodnja plastičnih izdelkov, d.o.o.

www.plastik.si

ZAPOSLUJEMO

Priznано podjetje Plastik SI d.o.o. iz Kanala v svoj kolektiv vabi nove sodelavce.

Iščemo kandidate za naslednja delovna mesta:

- **UPRAVLJALEC STROJA ZA PREDELAVO PLASTIKE**
- **MENJALEC ORODIJ**

Zavzeti, inovativni in iznajdljivi kandidati ste vabljeni, da na spletni strani Plastik SI preverite podrobnejše informacije ter prijavnne pogoje za razpisana delovna mesta. Svoje vloge in življenjepis nam posredujte na naslov zaposlitev@plastik.si

Nudimo zaposlitev za nedoločen čas s poskusno dobo 6 mesecev, nadpovprečno plačilo, urejene in dobre delovne pogoje ter dinamično in raznoliko delo na sedežu podjetja v Kanalu.

Plastik SI d.o.o.
Kolodvorska cesta 9, Kanal, 5213 Kanal, T: 05 330 26 00

Geotmin d.o.o.
Trg tigrovcev 4
5220 Tolmin

**UREDITEV MEJ
PARCELACIJE
GEODETSKI NAČRTI
ZAKOLIČBE
VRIS OBJEKTA V KATASTER**

...

tel. (05) 38 10 146
gsm. 041 973 961
www.geotmin.si

Razstava Društva upokojencev Kanal ob mednarodnem dnevu starejših

Nevenka Malnič, foto: Klelija Dolenc

Rokodelstvo je veščina, ki spremlja človeka iz pradavnine. Včasih je bila to nuja zaradi preživetja, z razvojem tehnologije pa je počasi izgubila prvotni namen. Vsaj tako se zdi na prvi pogled. Če pa pogledamo globlje, nam rokodelstvo tudi danes, ko je praktično vse na razpolago, poteši pradavne želje po ustvarjanju, zapolni nam naše misli, čas in nam daje zadovoljstvo, ker smo z lastnimi rokami sposobni uresničiti svoje ideje. Vanje vtisnemo delček sebe, svojo energijo, ljubezen, strast, hrepenenje, znanje in iskanje, zato so taki izdelki še vedno cenjeni, dragoceni in brezčasni.

Letos so nam razmere spet dopuščale postavitev tradicionalne razstave ročnih del članov društva ob 1. oktobru, mednarodnem dnevu starejših. Kot že velikokrat doslej, nam je Gostišče Križnič ponudilo na razpolago prostor, za kar se jim lepo zahvaljujemo. Veseli nas, da je bil tudi tokrat odziv ustvarjalcev ročnih del dober. Na razstavi je sodelovalo, poleg učencev Osnovne šole in Vrtca Kanal, tudi več kot 20 naših članov društva. Svoja dela so predstavi-

li člani Društva Svetloba iz Deskel, klekljarice, ki delujejo pod okriljem Društva upokojencev Kanal in Kulturnega društva »Valentin Stanič« Ročinj - Doblar, Ustvarjalna skupina DU Kanal, ki je predstavila kvačkane in pletene izdelke ter punčke, ki jih že vrsto let izdelujejo za Unicef, in nekateri posamezniki.

Odprtje razstave je bilo 30. septembra 2022. Kratek kulturni program je vodila Klelija Dolenc. Zbrane so nagovorili predsednik Društva upokojencev Kanal Franc Komac, predsednik Pokrajinskega društva upokojencev Martin Zlatko Marušič in podžupan Občine Kanal Marko Bucik. Za veselo razpoloženje sta s harmonikama poskrbela učenca Osnovne šole Kanal Petra Pičulin in Matija Purgar. Ob tej priložnosti je predsednik DU Kanal podelil priznanja za dolgoletno sodelovanje z društvom Osnovni šoli Kanal, Vrtcu Kanal in Gostišču Križnič, sama pa sem podelila simbolično priznanje klekljaricam, ki so članice klekljarskih skupin v Ročinju in Kanalu že 5, 10, 15 ali 20 let.

Odprtje razstave ročnih del

Veseli smo bili številne udeležbe obiskovalcev na otvoritveni slovesnosti, kakor tudi v dneh, ko je bila razstava odprta. Hvala vsem, ki ste si vzeli čas za ogled razstave. Upam, da smo spodbudili še koga, da se nam pridruži, saj ne dvomim, da se v marsikaterem domu skriva še veliko ustvarjalcev in njihovih dragocenih ročnih del. Z veseljem jih bomo predstavili na naslednji razstavi.

Srečanje prostovoljk in prostovoljcev

Franc Komac, foto: Klelija Dolenc

V počastitev 5. decembra – mednarodnega dneva prostovoljstva – organiziramo srečanje prostovoljk in prostovoljcev, ki delajo v programu Starejši za starejše. V izogib nevšečnostim iz preteklih dveh let, ko je to srečanje odpadlo zaradi covida, smo ga izvedli že konec septembra. Na tem srečanju smo se zahvalili prostovoljki Dragici Rolih, ki je v programu delala od začetka, to je od 2009. Prav tako smo se udeležili srečanja na pokrajinski zvezi, ki ga je letos organiziralo Društvo upokojencev Nova Gorica.

V ta program je trenutno vključenih 450 oseb. Prostovoljke in prostovoljci društva, ki jih je skupno 23, opravijo letno pribl. 1300 ur prostovoljnega dela in tem starejšim ponujajo različne vrste pomoči. Za to humano dejanje si zaslužijo vso pohvalo. V vodstvu društva pa si bomo še naprej prizadevali, da se bo to delo nadaljevalo, saj je naše društvo eno od 12 od skupno 30 društev naše pokrajine, ki ta program izvaja. Veseli pa nas, da je tudi lokalna skupnost prepoznala vsebino, pomen in namen programa in nam pri tem pomaga.

Prostovoljka Dragica Rolih skupaj s predsednikom DU Francem Komacem in koordinatorko projekta Starejši za starejše Vando Vidič

Dogajanja v Čebelarskem društvu Kanal - Brda

Darja Žnidarčič

Čebelarji z veseljem gledamo na letošnjo letino in ugotavljamo, da smo z bero medu lahko zadovoljni. V Čebelarskem društvu Kanal - Brda je pred nami le še zaključno novoletno srečanje, kjer bomo s predavanjem zaključili pestro leto 2022.

V društvu smo poleti spet organizirali praktično delavnico z mag. Planincem iz Nacionalnega veterinarskega inštituta. Izobraževanje s področja zdravstvenega varstva čebel je vedno dobrodošlo in ga obnavljamo vsako leto.

Ko se poletje prevesi, gre večina dela s čebela mi k koncu in zato je vedno več časa za druženje. Redno poletno druženje vseh članov smo organizirali na Sabotinu. Udeležilo se ga je veliko naših članov, poseben pomen ima predvsem za naše starejše člane.

Jesenski čas je prav tako namenjen izobraževanju in druženju. V oktobru smo se odpravili na strokovno ekskurzijo, tokrat smo raziskovali Dolenjski del. Najprej smo se ustavili v Višnji Gori, v Hiši kranjske čebele. V lepo obnovljeni znameniti stari šoli v centru Višnje gore smo si ogledali edinstveno doživljajsko razstavo čudežnega sveta čebel. Čebelji svet smo spoznavali na povsem moderen način preko multimedijских vsebin.

Pot smo nadaljevali do roba Kočevskega pragozda, kjer je družina Kenda iz razpadajoče in zapuščene destilarne naredila zgodbo o uspehu. V svoji destilarni izdelujejo žgane pijače in likerje mednarodno priznane kakovosti. Z zanimanjem smo si ogledali proces pridelave gina in viskija ter sladko zgodbo - čokoladnico. Res vredno ogleda in okušanja.

Na koncu smo se podali še v osrčje Kočevskega Roga, do Čebelarskega doma Podstenice. Sprejel nas je predsednik Čebelarskega društva Straža - Dolenjske Toplice g. Tone Andrejčič, ki nam je v obnovljeni gozdarski hiši pokazal bogato čebelarsko razstavo. Stalno so razstavljeni stari čebelarski eksponati, lepo ohranjen čebelarski voz, veliko slikovnega in knjižnega gradiva. V domu imajo tudi muzejsko dvorano z maketo predvojnih Podstenic, porušene vasi Kočevskih Nemcev. G. Andrejčič je profesor zgodovine in nam je pripravil res odlično in bogato predavanje, ne samo o čebelarstvu, pač pa tudi o gozdarstvu v Rogu ter zgodovini kraja. Ob domu imajo tudi društven čebelnjak, posebej zanimive so se nam zdele rešitve zaščite pred medvedi. Ekskurzija je sofinancirala občina Kanal.

Ekskurzija nam je dala res veliko novih idej, upamo da jih izpeljemo.

November je bil ponovno namenjen izobraževanju, v našem čebelarskem domu v Neblem smo skupaj s Čebelarsko zvezo izpeljali dobro obiskano predavanje o smernicah dobrih higienskih navad v čebelarstvu.

Naši člani pa so na ocenjevanjih ponovno dokazali, da prav na našem območju pridelujemo odličen med. Na mednarodnem ocenjevanju

v Semiču so se odlično izkazali z lipovim in s cvetličnim medom Ivan Mencin (2.mesto), Zdravko Komjanc, Silvia Rozman Gerbec in Andrej Kragelj. Čestitamo za nagrade.

Vsak tretji petek v novembru je namenjen Tradicionalnemu slovenskemu zajtrku. V šolah in vrtcih posebno pozornost namenijo pomenu prehrane iz lokalno pridelanih živil. V društvu smo zbrali med in obiskali otroke.

Prav danes pa nas je dosegla lepa novica o vpisu čebelarstva na Unescov seznam nesnovne kulturne dediščine. Veseli nas, da smo tudi mi del tega.

Iz Čebelarskega društva Kanal - Brda vam v novem letu želimo obilo zdravja. Naj med!

Mednarodno ocenjevanje medu

Strokovna ekskurzija

Hiša kranjske čebele

Destilarna Berryska

Pogozdovanje na tematski poti Deskle

Lojzka Reščič, foto: Tanja Šuligoj

Letos smo že drugič pod žičniškim stolpom na Tematski poti Deskle pogozdovali. Tokrat smo posadili 101 smreko, za 101 leto Saloni-ta Anhovo. Moči smo združili s 14 učenci 6. razreda OŠ Kanal in 12 učenci 7. razreda OŠ Deskle. Zahvaljujemo se ravnateljicama obeh šol in učiteljicama Ani Kodelja in Lei Marko-kič Čibej za pripravljenost na sodelovanje. Zahvaljujemo se tudi predstavnikom društva tabornikov Rod Odporne želve, društva upo-kojencev Deskle - Anhovo ter delavcema INDE, ki so priskočili na pomoč. Zahvala gre tudi sodelavcem Zavoda za gozdove, ki so nam že drugo leto podarili sadike smrek.

Kot zanimivost lahko omenimo, da sta bila med sodelujočima tudi nono in vnuk, tako da lahko rečemo temu tudi medgeneracijsko po-vezovanje. V okolici stolpa je še veliko prostora, tako da upamo, da bomo z zastavljeno aktivnostjo nadaljevali tudi v prihodnjih letih. In ne pozabimo, ko bodo te smreke zrasle, bodo namenjene krajanom za noveletne jelke.

Skupinska fotografija vseh sodelujočih

Otroke smo najprej podučili, kako se smreke pravilno sadi

Kanalci so z geologinjo Katjo tudi spoznavali sestave kamnov, ki so jih nabrali v okolici svojih domov. Spoznavanje mineralov, ki gradijo svet okrog nas, je vedno zanimivo.

Diani Breščak v spomin

Milica Zimic

18. novembra 2022 smo se poslovili od Diane Breščak, ki je z dolgoletnim delovanjem na različnih področjih v Kanalu ob Soči zapustila številne sledi.

Rojena je bila leta 1956, v Santiagu de Chile, leta 1972 pa se je skupaj s starši vrnila v Slovenijo. Kmalu se je zaposlila na Obrtnem gradbenem podjetju v Kanalu in se vključila v Prosvetno društvo Kanal, kjer je do svoje prerane smrti, zavzeto in vestno opravljala razna dela. Ob dolgoletnem tajniškem delu je po ureditvi novih prostorov knjižnice v prostorih Gotske hiše prevzela vodenje društvene knjižnice Josipa Kocijančiča, ki je redno delovala, dokler knjižnične dejavnosti v Kanalu ni prevzela Goriška knjižnica Franceta Bevka, ki sedaj profesionalno opravlja to dejavnost v Kanalu.

Diana je odlično obvladovala komunikacijo, predvsem z mladimi, in je znala pritegniti v čitalnico številne mlade bralce in jim tako približati veselje do knjige in branja. V knjižnici so imeli mladi organizirane različne bralne krožke in skupine, kjer so se tedensko družili v čitalnici in tako vzljubili knjige in branje. Marsikdaj je bila ob tem dobrodošla »nujna pomoč« pri raznih referatih, kar je Diana obvladala.

Tudi v Galeriji Rika Debenjaka je Diana zapustila neizbrisni pečat, ko je po smrti g. Kraljeve prevzela njeno vlogo. Marsikateri slikar, kipar ali kustos je iz Kanala ponesel lepe vtise zaradi njenega odnosa do njih, ko so delali, razstavljali ali samo prihajali na obisk v našo galerijo.

Čeprav aktivno ni hodila v hribe, je nekaj časa bila zelo aktivna kot članica v planinskem

društvu, ko je to urejalo prevzem stražarnice na Vogrinjkih od vojske in nato tam zgradilo planinsko kočjo pod Ježo.

Naša župnijska cerkev Marijinega vnebovzetja je po zaslugi Diane in njenih sodelavk kar nekaj let sijala v vsej svoji lepoti, zaradi lepih cvetličnih šopkov in ikeban, še posebej ob večjih praznikih.

Diana je začutila tudi potrebo po študijskem poglobljanju na duhovnem področju in poleg sebe je s tem znanjem bogatila tudi svoje prijatelje. Aktivno se je vključila v Karitas in župniji pomagala z administrativnim in organizacijskim delom. Vsak teden smo bili verniki kanalske župnije deležni informacij iz Dianinega računalnika. Tudi mnogi obiski

bolnikov in starejših po domovih za ostarele so bili načrtovani pri Diani in so tako marsikomu polepšali vsakdan. Poskrbela je tudi za vabila na razna srečanja in čestitke ob osebnih jubilejih.

Diana, pretresla nas je vest o tvoji prerani smrti. V imenu tvojih sodelavcev in prijateljev ter vseh, ki smo te imeli radi, se ti zahvaljujem, da smo smeli biti del tvoje ekipe. Ekipe, ki se je kljub svoji različnosti zavedala dejstva, da ljudje neizogibno potrebujemo drug drugega in da smo lahko srečni le drug ob drugem. Fizično si izstopila iz naše ekipe, vendar ostajamo duhovno povezani.

Tvoji odtisi v Kanalu ostajajo za vedno. Hvala, Diana.

Embalaza, ki vam poenostavi življenje.

Packaging that simplifies your life.

Veseli božič in srečno novo leto

*We wish you a merry Christmas
and a happy New Year*

plastikSI

Proizvodnja plastičnih izdelkov, d.o.o.

Od 24.12.2022 do 03.01.2023 smo zaprti.

20. tradicionalni pohod »Kje so tiste stezice«

Laura Skrt

ŠKT društvo Levpa je v soboto 8. oktobra organiziralo okrogli 20. tradicionalni pohod »Kje so tiste stezice«. Člani društva so ta pohod organizirali že v maju, a so ga bili zaradi slabega vremena primorani prestaviti na jesenske dni.

Kljub muhastim oktobrskim vremenskim razmeram se je v soboto jutraj na igrišču v Levpi zbralo 237 pohodnikov, ki so se ob 9. uri odpravili z zbirnega mesta na eno izmed organiziranih tras pohoda. Izbirali so lahko med lažjo 9,5 kilometrsko potjo z manj vzpona in težjo, kar 21 kilometrsko dolgo potjo. V vaseh Senica, Zatrebež, Zavrh, Hoje in Krajc so bile za pohodnike urejene postojanke s hrano in pijačo, kjer so se vsi udeleženci pohoda lahko okrepčali z domačimi dobrotami in tako ujeli utrip življenja v hribovskih vaseh. Ob koncu pohoda je vsak prejel tudi topli obrok – joto s klobaso, na voljo pa je bila tudi razstava domačega peciva, ki ga je pripravil Aktiv podeželskih žena. Pohodniki so domov odhajali navdušeni in predvsem zelo veseli da so lahko preživeli aktivno soboto v lepem, sončnem vremenu, na zraku, v naravi in med dobrimi ljudmi. Organizatorji so z dogodkom zadovoljni in se zahvaljujejo vsem članom društva in krajanom za pomoč pri organizaciji in izvedbi dogodka ter Krajevni skupnosti Levpa in Občini Kanal ob Soči za denarno pomoč.

SKI

SERVIS

DELOVNI ČAS
 pon. - pet.: 15h - 19h
 sobota: 9h - 12h
 Ob nedeljah in praznikih ne obratuje.

ski servis **ZIMIC**
 Gradnikova ulica 17
 5213 Kanal

GSM: 041 96 97 96 TEL: 05 39 51 312

Delavnica Živa kuhinja v Levpi

Laura Skrt, foto: Greta Černilogar

V soboto, 29. oktobra, se je v večnamenski dvorani v Levpi odvijala »Zavestna ustvarjalnica žive kuhinje s hranljivimi, lokalnimi sestavinami«. Brezplačno delavnico, ki sodi med dejavnosti projekta »Vzpostavitev pogojev za EKO regijo BO JA«, je organiziral vodilni partner projekta – LAS Dolina Soče.

Namen delavnice je bil udeleženkam predstaviti hranljivo, lokalno in ekološko hrano ter vanjo investirati, naučiti se, kako spremeniti svoje misli in čustva, izbirati prave vrednote, ki izboljšajo kakovost bivanja, ter ustvariti harmonijo v družini, želodčkih in denarnici. Delavnica, ki je potekala ves dan, je vsebovala najprej teoretični del, nato pa so se udeleženke lahko preizkusile tudi v praksi. V prvem delu je Greta Černilogar, vodja projektnega oddelka iz Posoškega razvojnega centra, predstavila vsebino projekta in njihovo namero o vzpostavitvi EKO regije. Nato pa je sledilo predavanje zunanje izvajalke Alexandre Pi Bachel iz podjetja Satyam, ki je razložila sam koncept žive kuhinje in poudarila, da se živa kuhinja začne že s pridelavo bio semen, nato pa nadaljuje tudi v sami uporabi in kuhi. V praktičnem delu so udeleženke skupaj z izvajalkama delavnice pripravile namaze iz maslenega fižola s pečenim česnom in paradižnikom, namaz iz čičerike, dve vrsti juhe – jesensko juho ter česnovno

juho s timijanom –, krekerje, *socco* po domače, slane mafine s sušenimi paradižniki in olivami, aromatični sladki bučni kruh, nadevana jabolka in hruške s proseno kašo, kakijem in medenim prelivom ter grizljajčke iz rumene polente s kostanjem, gobami in karamelizirano čebulo. Za delavnico je bilo v Aktivu podeželskih žena ŠKT društva Levpa veliko zanimanja, po sami delavnici pa so udeleženke domov odšle obogatene z novim znanjem in koristnimi praktičnimi izkušnjami.

Mesec požarne varnosti

Petra Bucik in Veronika Konjedic

V mesecu požarne varnosti so nas v Vrtcu Kanal obiskali gasilci iz PGD Kanal, v vrtcu v Kalu nad Kanalom pa gasilci iz PGD Avče. Za najmlajše otroke iz rtca Kanal je bil pripravljen prikaz gasilskega vozila. Otroci so se slikali pred gasilskim vozilom in vsak se je lahko usedel v vozilo.

Za starejše otroke je bil pripravljen poligon. Sestavljen iz dela lestev, po katerih so otroci plezali, potem so se splazili skozi rov in na koncu jih je čakala tarča, ki so jo podrli z ročnikom z vodo.

Otroci iz Vrtca Kal nad Kanalom so se razveselili ogleda vozila in opreme. Skupaj z njimi so naredili krajši poligon, pri katerem so bile

v ospredju gibalne sposobnosti in spretnosti pri rokovanju in ciljanju z vodo. Obenem smo pa vsi izvedli vajo evakuacije.

Imeli smo se lepo in se že veselimo naslednjega obiska gasilcev.

Viki Grošelj obiskal Ročinj

Simon Prinčič

Predzadnjo soboto v mesecu novembru smo v Domu Valentina Staniča v Ročinju gostili velikana svetovnega alpinizma **Vikija Grošlja**. Dvorana je bila polna poslušalcev, ki so z zanimanjem prisluhnili predstavitvi njegovih alpinističnih podvigov. Slovenija je na zemljevidu himalajskih velesil deveta na svetu. Alpinizem je način življenja, največji približek popolni svobodi in seveda veliki odgovornosti. Je dragocena življenjska izkušnja, ki ga uči vztrajnosti, predanosti in zavezanosti cilju. Tovarištva, strpnosti in sočutja. Iskanja meja lastnih sposobnosti. Spodbuja ga postati še boljši, ne le kot alpinist, ampak predvsem kot človek, pravi Viki Grošelj. V življenju so ga zaznamovala zmagovalstva, porazi, globok obup in trenutki neizmerne sreče. Veliko so o njegovih podvigih povedale fotografije s številnih alpinističnih odprav v Nepal in Himalajo, poudaril je, da se še vedno rad vrača med

ljudi, ki živijo v vaseh pod osem-tisočaki v Himalaji. Te kraje je pred leti prizadel rušilni potres, ki jim je vzel še tisto malo, kar so imeli. Trudi se zbirati finančna sredstva za te ljudi tudi s prodajo svojih knjig. Ob izidu njegove knjige *40 let mojih soočanj s Himalajo* je o Vikiju Grošlju **Tone Škarja** zapisal: »Nihče ni bil tolikokrat v Himalaji. Noben Slovenec ni stal na tolikih osem-tisočakah. Stal je na najvišjih vrhovih vseh celin Zemlje. Nihče ni tolikim zmagovalcem najvišjih vrhov stisnil roke. Najbrž tudi nihče ni objokoval toliko mrtvih prijateljev in znancev, ki jih je pobrala Himalaja, kot prav on.«

Danes SKLENI POCENI
celo leto prihrani na ceni!

• Akcija za nove naročnike •
ob sklenitvi kateregakoli TRIO paketa

SKLENI POCENI

plačujte le **14⁹⁹ €** celo leto!

drugo leto redna cena po ceniku.
Ob vezavi 24 mesecev

predvajaj.si

VSI športni programi na enem mestu!

Pokličite, pišite na: info@kate-wing.si
05/330 46 50 ali **080 16 32**
www.kate-wing.si

Komemoracija ob grobnici v Kanalu

Klelija Dolenc, foto: Marijan Nanut

31. oktobra – na dan reformacije – in 1. novembra – na dan spomina na mrtve – so se po naši državi vrstile žalne komemoracije, posvečene spominu padlim in žrtvam vojn. Tudi v Kanalu je bila 31. oktobra ob grobnici, kjer je pokopanih več kot 300 ljudi, krajša žalna slovesnost. Uvodno Zdravljico je zapel Morščan Aleks Pavlin, dijak 4. letnika srednje elektrotehnične šole v Novi Gorici. V krajšem kulturnem programu sta sodelovali še Veronika Stegel in Ameja Lesizza Mencin

z glasbeno točko ter Lea Bavdaž z recitacijo, vse tri učenke OŠ Kanal. Glavni govornik Franko Pavlin, predsednik Zveze borcev za vrednote NOB Kanal, se je v svojem govoru posvetil tako dogodkom iz preteklosti kot tudi pomembnim dejavnikom sedanjosti. Ob zaključku govora smo se, ob prisotnosti praporščakov, ki so ves čas ponosno držali v rokah svoje prapore, z enominutnim molkom poklonili vsem umrlim.

Govor Franka Pavlina

Spominska slovesnost na Srednjem

Vanja Gabrijelčič, foto: Marijan Nanut

V soboto, 26. novembra, je bila v Domu Mihaela Gabrijelčiča na Srednjem prireditev v spomin na prvo konferenco OF slovenskega naroda za kanalsko področje pred 81 leti. Proslava je bila priložnost, da počastimo spomin na vse, ki so se v naši zgodovini zavzemali za pravice Primorcev in vseh Slovencev ter tako tlakovali pot samostojni Republiki Sloveniji.

Spomin na dogodke na Žnidarčičevi domačiji na Kračicah v noči s 24. na 25. november 1941 je osvetlil Franko Pavlin, predsednik Krajevne organizacije Združenja borcev za vrednote NOB Kanal. Zbrane je pozdravila tudi županja Občine Kanal ob Soči, domačin-

ka Tina Gerbec, ponosna na svoje prednike. Govornik, dr. Martin Premk, poslanec Državnega zbora RS, je v svojem slavnostnem govoru spomnil na ključne trenutke v zgodovini Primorske, ob tem pa poudaril pomen tovarištva, strpnosti in solidarnosti, vrednot, ki so vodile vse, ki so si prizadevali za dobrobit Slovencev, in ki nikoli ne smejo biti prezrte.

Kulturni program, ki ga je povezovala Vanja Gabrijelčič, so z besedo in glasbo oblikovali učenci Osnovne šole Kanal, Anika Mugerli in Zoja Muznik ter Neja Levpušček, Petra Pičulin in Matija Purgar, njihova mentorica je bila učiteljica Milka Zimic, Aleks Pavlin in Ženski pevski zbor Zimzelen, pod vodstvom Uroša

Ceja. S svojo prisotnostjo so prireditev počastili praporščaki. Kot je običajno, je tudi ta dan delegacija v spomin na dogodek, ki ga je za svoj praznik izbrala KS Kanal, položila venec k spomeniku na Kračicah.

Zbrani so srečanje zaključili ob prijetnem druženju, za katero so poskrbeli člani Združenja borcev za vrednote NOB Kanal.

Nastop pevskega zbora Zimzelen

Govor županje Tine Gerbec

Nastop Petre Pičulin in Matije Purgarja

Odkrivajmo zgodovino:

»Pogled na veliki most čez Sočo je bil naravnost impozanten«

dr. Robert Devetak

Drobci iz zgodovine kanalskega mostu in drugih prometnih povezav čez reko Sočo na območju Občine Kanal ob Soči pred prvo svetovno vojno.

Izsek iz zemljevida Goriške in Gradiške, izdelanega konec 17. ali v začetku 18. stoletja, na katerem je viden prehod reke Soče v Kanalu (Canal di Roncina). (Valck, Gerard (1680/1702). Circuli Austriaci, <http://www.dlib.si>).

Z omenjenim citatom v naslovu je neznani dopisnik časopisa *Soče* leta 1902 predstavil še danes najbolj prepoznaven in izstopajoč objekt Kanala – kamniti most, ki povezuje bregova reke Soče. Iz dostopnih virov ni znano, kdaj je bil most postavljen, njegova prva omemba pa po podatkih, ki jih je zbral Igor Sapač, sega v leto 1361 (*in dem Canol pey der Pruchkn*), pri čemer ni jasno, ali je šlo še za leseno ali že za kamnito konstrukcijo. Kamniti most je bil eden največjih adutov Kanala pri razvoju naselja v zgodnjem novem veku. Kraju je dajal strateško vlogo, saj je čez njega skoraj do konca 19. stoletja vodila edina cestna povezava med obema bregovoma reke Soče na območju med Mostom na Soči in

Gorico. Most je bil posebej izpostavljen tudi v opisu krajev in infrastrukture, dodanemu vojaški karti, ki jo je državna oblast pripravila v drugi polovici 18. stoletja. Zapisano je bilo, da gre za »enega najlepših in umetelno grajenih mostov iz rezanega kamna«. Hkrati je Kanalu povezava omogočila razvoj v lokalni politični, kulturni, verski in gospodarski center, kljub temu da razmere za razvoj kmetijstva, ki je bilo v tem obdobju glavna gospodarska panoga, zaradi ozke doline niso bile najprimernejše.

Zgolj ena prometna povezava čez reko ni zadoščala potrebam lokalnega prebivalstva. Domačini so zaradi tega uporabljali lesene splave. Na območju občine sta v 19. in v začetku 20. stoletja delovala vsaj dva – v Plavah in Ročinju. Šele konec 70. let 19. stoletja je bila zgrajena druga cestna povezava med obema bregovoma Soče – lesen most v Plavah, ki je

Kanalski most na razglednici, poslani v začetku 20. stoletja (<http://www.dlib.si>)

povezal srednje Posočje z Goriškimi brdi. Velike spremembe je prinesla leta 1906 dokončana železniška povezava med Gorico in Jesenicami, ki je prevzela velik del prevoza blaga in oseb po Soški dolini in s tem zmanjšala vlogo kanalskega mostu. Del železniške povezave je bil tudi 242 m dolg kamniti viadukt pri Škalabonu med Kanalom in Ajbo. Ob gradnji bohinjske železnice so postavili še viseči most za pešce (*pašarelo*), ki je povezoval Ročinj z železniško postajo v Avčah.

Strateški pomen kanalskega mostu je bil najbolj viden v obdobju vojn in spopadov. V zadnjih dveh stoletjih je bil zaradi tega dvakrat porušen. Leta 1813 ga je razstrelila francoska vojska med umikom iz Ilirskih provinc. Francoska vojska je bila večkrat v Posočju (v letih 1797, 1805 in 1809), leta 1797 pa je skozi Kanal potoval tudi kasnejši cesar Napoleon I. V povezavi z Napoleonom se je ohranila tudi ljudska legenda, da naj bi prenočil v kanalskem gradu in v bližini naselja pokopal svojega konja z zlatimi podkvami, na kar naj bi spominjalo ledinsko ime *Na konjevem*. Še danes nas na obdobje francoske okupacije spominja poslikava, naslikana v 70. letih 19. stoletja na Ipavčevi hiši v zaselku Robarji (Doblar), ki prikazuje legendo o sv. Antonu Padovanskemu in prizor iz vstajenja Jezusa Kristusa. Na vsaki strani prizora sta naslikana še dva francoska (Napoleonova) vojaka. Po odhodu Francozov z območja je stekla akcija obnove mostu, kjer se je posebej angažiral duhovnik, alpinist in razsvetljenec Valentin Stanič, takrat vikar v Ročinju. Po nekaterih virih naj bi celo sam projektiral zasnovo in izvedel meritve za novo konstrukcijo. Ker je v letih po francoski okupaciji na Slovenskem razsajala lakota in je vladalo hudo pomanjkanje, si je Stanič prizadeval, da bi se revnemu prebivalstvu priskrbelo delo in hrano tudi s tem, da se ga je vključilo v gradnjo kanalskega mostu. Obnova mostu je potekala med letoma 1815 in 1816, po zapisu goriškega jezikoslovca in zgodovinarja Štefana Kociančiča pa naj bi jo vodil neki italijanski arhitekt Picco. Morda je šlo za zidarskega mojstra Andreja Picca, ki je desetletje kasneje vodil gradnjo nove cerkve Sv. Duha na bližnjih Banjšicah. Novi kamniti most v Kanalu je bil za promet odprt 4. januarja 1817. Šlo je za 42 m dolgo in 16 m visoko zgradbo, njen največji lok pa je bil širok 24 m.

Manj kot sto let kasneje je, v času prve svetovne vojne, most ponovno postal žrtev vojaških spopadov. 23. maja 1915 je Italija napoveda-

Brv čez reko Sočo na mestu porušenega mostu, med prvo svetovno vojno (Zbirka razglednic Goriškega muzeja)

la vojno Avstro-Ogrski, s čimer se je začelo več kot dve leti trajajoče bojevanje v Posočju. Spopadi so močno prizadeli vsa tamkajšnja naselja in prebivalstvo, tudi Kanal, ki se je znašel v prvih bojnih linijah. Da bi preprečili prehod čez reko Sočo, je avstro-ogrska vojska že dva dni po začetku sovražnosti z italijansko vojsko, 25. maja, porušila most. Dogodku je prisostvoval takratni občinski tajnik Anton Bajt in o njem tudi poročal v svojem dnevniku: »Dne 25. majnika. Bojev ta dan ni bilo. Razstreljena sta bila mosta čez Sočo v Kanalu in pri Majdi (op. p. železniški most pri Ajbi). Strahovita poka in resnost položaja sta napravila ginljiv (ganljiv op. p.) vtis. Razpršeno kamenje razstreljenega mostu v Kanalu, ki je razletelo na širokem visoko v zrak, je napravilo veliko poškodb na strehah hiš. Most je razneslo 100 kg dinamita.« Preventivno so porušili tudi most pod Ročinjem in tako odrezali desni breg Soče, ki ga je ob začetku spopadov zasedla italijanska vojska. Tej je kljub temu uspelo avgusta 1917 prodreti čez Sočo in zasesti Kanal, a se je bila že dva meseca kasneje prisiljena umakniti, ko so združene avstro-ogrske in nemške čete prebile fronto pri Kobaridu in prodrle do reke Piave.

Ko so spopadi v Posočju ponehali, se je prebivalstvo začelo postopoma vračati iz begunstva in začelo dolgotrajno obnovo naselja. Ob koncu spopadov je oba bregova Soče povezovala improvizirana lesena brv. Novembra 1918 se je vojna končala in Kanal je zasedla italijanska vojska, kmalu pa se je na območju vzpostavila tudi nova, italijanska oblast, ki je skupaj s prebivalstvom nadaljevala obnovo naselja. Med ključnimi projekti je bila tudi postavitve novega, za moderen promet ustreznega mostu. V času gradnje, ki je potekala med letoma 1918 in 1920, je oblast postavila nekoliko južneje, na vrtu kanalskega župnišča, začasno kovinsko konstrukcijo, ki je služila za prehod Soče. Kamniti temelji tega mostu so na obeh bregovih reke vidni še danes. Izvirni most je bil v današnji obliki dograjen in odprt za promet leta 1920.

Viri in literatura:

- Soča, 10. 9. 1902, št. 98.
- Devetak, Robert: *Društveno življenje na Kanalskem v času Avstro-Ogrske*. Nova Gorica: Goriški muzej Kromberk, 2016.
- Devetak, Robert: »Razkropljeni smo v širni svet, naš sled je vroča solza in bolest ...«: izkušnja prve svetovne vojne civilnega prebivalstva iz sodnega okraja Kanal. *Goriški letnik: zbornik Goriškega muzeja*, št. 37/38. Nova Gorica: Goriški muzej, 2013–2014, str. 323–338.
- Devetak, Robert: Zapisi o gradnji cerkve Sv. Duha na Banjšicah v letih 1824 in 1825, kot je o njih poročal časopis Soča. *Goriški letnik: zbornik Goriškega muzeja*, št. 45. Nova Gorica: Goriški muzej, 2021, str. 413–425.
- Klavara, Fedja: *Bonaparte ob Soči 1797: prvi pohod Francozov iz Verone do Leobna*. Tolmin: samozaložba, 2006.
- Kociančič, Štefan: *Župnija Kanal. Kanal ob Soči*. Nova Gorica: Goriški muzej; Kanal: Občina, 2006, str. 17–32.
- Rutar, Simon: *Poknežena grofija Goriška in Gradišćanska*. Nova Gorica: Jutro, 1997.
- Sapač, Igor: *Grajske stavbe v zahodni Sloveniji. Knj. 4, Brda in Zgornje Posočje*. Ljubljana: Viharnik, 2011.
- Sedmak, Drago: Kanal in Kanalcji med 1. svetovno vojno. *Kanal ob Soči v dnevniku občinskega tajnika Antona Bajta* (ur. Sedmak, Drago). Nova Gorica: Goriški muzej; Kanal ob Soči: Občina, 2006, str. 97–112.
- Sedmak, Drago (ur.): *Kanal ob Soči v dnevniku občinskega tajnika Antona Bajta*. Nova Gorica: Goriški muzej; Kanal ob Soči: Občina, 2006.
- Ščukovt, Andrejka: Ipavčeva hiša v Doblarju. *Most: glasilo občine Kanal ob Soči*, l. 1, št. 2. Kanal ob Soči: Občina, 2006, str. 18.
- Zorzut, Ludvik: Kanal. *Krajevni leksikon Slovenije: repertorij z uradnimi, topografskimi, zemljepisnimi, zgodovinskimi, kulturnimi, gospodarskimi in turističnimi podatki vseh krajev Slovenije. Knj. 1: Zahodni del Slovenije* (ur. Roman Savnik). Ljubljana: Državna založba Slovenije, 1968, str. 208–209.

Projekt Če zmoreš ti, zmorem tudi jaz

Vaneja Bambič, foto: VDC Nova Gorica

Počasi se izteka naš projekt Če zmoreš ti, zmorem tudi jaz, v katerem kmetiji pri Dejanu Strgarju na Banjšicah in Radu Brelihu v Gornjem Cerovem organizirata dejavnosti za uporabnike Varstveno delovnega centra Nova Gorica.

Projekt je financiran iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja in delno iz proračuna Republike Slovenije.

V tem času dosegamo cilje, kot so prispevek k napredku in dvigu inovativnosti ponudbe na kmetijah, povečanje ponudbe tudi za osebe s posebnimi potrebami ter povečanje usposobljenosti članov kmetije. Največjo korist pa imajo naši uporabniki, ki so odrasle osebe z motnjo v razvoju, odrasli s pridobljeno možgansko poškodbo, odrasli s težavami v duševnem zdravju, osebe z demenco ter starejši od 65 let. Poudarek je tudi na medgeneracijskem druženju. Dejavnosti z domačimi živalmi ter s konji našim uporabnikom bogatijo preživljanje prostega časa, izboljšujejo psihofizično počutje ter širijo njihovo socialno vključenost.

Projekt je prenosljiv tudi v druga sorodna okolja, ki bi imela možnosti socialnega in invalidskega vključevanja. O tem smo govorili to jesen na Banjšicah, ko smo organizirali izobraževanje za kmete, ki jih zanima omenjena tematika. Vabljeni so bili tudi kmetje iz Občine Kanal.

Kmetijo na Banjšicah obiskujeta izmenično dve skupini, ki sta jim blizu konji in imata željo in zmožnost ježe. Kobilu najprej pokrtači-

mo, ji očistimo kopita, jo osedlamo ... Ko jo pripravimo na ježo, jo privedemo v manežo, uporabnik se z našo pomočjo povzpne v sedlo. Nato delamo vaje za pravilno držo v sedlu, za ravnotežje in še veliko več pod strokovnim Dejanovim vodstvom. Najlepše pa je, ko se odpravimo na ježo po Banjških travnikih. Anja iz Deskel je povedala: »Rada grem h konjem, dam jim jabolka in jih krtačim. Tam je tudi Dejan. Z mano gre tudi Miki in Vaneja.«

Dejan Strgar iz DS Camping na Banjšicah je povzel: »Ob obisku uporabnikov VDC na naši kmetiji poskušamo predstaviti naše delo s konji, od kidanja, priprave krme, vodenja konja na pašnike. Ter na koncu tudi seveda jahanja, kar jih v večini najbolj veseli. Ob delu in aktivnostih na kmetiji sem opazil, da dobro napredujejo, radi imajo živali ter naravo. Preko teh dejavnosti vidijo, da določene stvari lahko zmorejo ne glede na to, da so mogoče prikrajšani na kakšnem drugem področju. Zelo lep je občutek osrečiti nekoga na tak način, za to sem se tudi v prvi vrsti odločil za sodelovanje pri projektu.«

Na kmetiji v Goriških brdih nas na dvorišču pričakata Rado in prijazna psica Šapa, ki je vedno vesela našega božanja. Nato se nam s

Boštjan na ježi na Banjšicah

Intervju z Emo

pašnika pridružita osel in ponica, ki se veseli korenčkov, božanja, krtačenja, sprehajanja in naše družbe. Razposajeni kozi poskrbita

Anja iz Deskel na konju

Bojan in Šapa v Brdih

Brano in Smrekca v Brdih

za dvig energije in veliko smeha. Ko jih odvedemo nazaj na pašnik, nam Rado prinese še kokoš, ki je vajena družbe. Vsi ji z zanimanjem prisluhnemo in božamo njeno mehko perje. Hodeči obiščemo tudi čredico ovac na

pašniku, ki nas prijazno sprejme v svojo družbo. Možnost obiska kmetije v Goriških brdih imajo prav vsi naši uporabniki, ki si to želijo in le nimajo večjih zdravstvenih zadržkov.

Ema iz Deskel pravi: »Rada grem v Brda, ker so lepe živali. Tudi zato, da sem zunaj, ampak moram pazit, kako hodim.«

Danila na Ajši na Banjšicah

Esad (na kobili) in Dejan na Banjšicah

Radmila s Smrekco

PH Primorska
hranilnica

**Vam
na voljo
na novi lokaciji
v Novi Gorici.**

Ulica tolminskih puntarjev 2b, Nova Gorica

Bančništvo. Tukaj. Zdaj.

www.phv.si

Malčina maslena pravljica

Mirela Maver

Malči je imela dve kravi v hlevu, Bauho in Sivko, pozimi pa tudi telička. Mleko je molzla jutraj in zvečer. Sveže jutranje mleko je razdelila odjemalcem, preostanek pa kisala v večjih emajliranih posodah. S posebno strastjo je pristopala k izdelavi masla. Pri delu je bila redoljubna, natančna in dosledna. Današnji strokovnjaki bi ji rekli perfekcionistka.

Malčina maslena pravljica (600 × 800), olje na platno, avtorica Mirela Maver, je razstavljena v izložbi v Kanalu.

Na večer, ko je končala delo v hlevu, skuhala večerjo, pomila posodo in očedila kuhinjo, se je posvetila tradicionalni izdelavi domačega masla iz kravjega mleka. Po večerji so se siti in utrujeni otroci zadržali za mizo, da bi opazovali nastajanje priljubljenega kislega mleka. Poleti se je mleko skisalo v dveh dneh. Stepala ga je v leseni pinji, po domače dešči. Postopek je trajal debelo uro. Deščo je hranila v sobi za vrati, poveznjeno na palici za stepanje. Tako je bila zaščiten pred prahom.

Malči si je snela dnevni predpasnik in si naredila namensko izbranega za izdelavo masla. Vzela je čisto kuhinjsko krpo iz predala in jo položila na mizo. Iz omare je vzela keramično skledo, nanjo dodala leseno žlico in postavila

na mizo. Iz sobe je prinesla deščo in jo postavila blizu štedilnika, kjer je tudi poleti še vedno tlelo oglje od večerje. Toplota je pomembno vplivala na postopek izdelave domačega masla.

Vrnila se je v sobo in od tam prinesla velik moder emajlirani lonec s fermentiranim mlekom in ga postavila na mizo, pod luč. Lonec je bil na vrhu obrobjen s črnim robom, znotraj je bil bele barve. V roke je vzela stara očala in jih položila na nos. Skrbno je pregledala celotno površino smetane v loncu. Z žlico je odstranila morebitne nečistoče s površine. Z leseno deščino palico je razrezala kompaktno smetano in jo prelila v deščo, kateri se niso smeli približati otroci, da ne bi nezaželen las padel z otroške glave v mleko. Malči je imela vedno pokrite lase z ruto.

Prikotalila je deščo do svojega stola in se usedla, približala deščo ob bok desne noge in jo pokrila s pokrovom. Čisto kuhinjsko krpo si je položila na predpasnik tako, da je krpa ležala delno na predpasniku, delno pa visela med predpasnikom in deščo.

Pristopila je k sebi tako ljubemu izdelovanju masla. V prostoru je vladala čarobna tišina. Otroci so imeli občutek, da se Malči odpravlja v pravljico. Pri delu je niso motili. Z desno roko je stepala smetano, v levi roki je vedno imela knjigo ali časopis.

Otroci so tiho in mirno sedeli za mizo. Ona je molče brala, iz dešče je prihajala čudovita mlečna pesem ob enakomernem pretakanju smetane skozi luknjice okrogle lesene ploščice na palici, ki se ni smela dotikati dna, pa tudi nad gladino mleka ni smela segati, da ne bi tekočina pljusnila iz dešče. Zaradi teh zapovedi si je Malči privzogljala popolno tehniko stepanja mleka.

Vsak, ki je šel pod večer mimo njene hiše, je slišal melodijo pojočega mleka. Dešča je stala na lesenem podu in glas se je širil preko desk na stene hiše ter skozi okno in daleč naokoli. Takt melodije je bil tako enakomeren, kot bi ga s taktirko vodil najboljši dirigent.

Pretakanje mleka skozi luknjice je bilo dolgotrajno. Včasih je Malči ob enakomerni mlečni glasbi zadremala in utrujena glava se je spustila

proti prsim. To se je pogosto dogajalo, trajalo pa je malo časa, saj se je takoj zavedela, da je melodija umolknila. Otroci so nestrpnost čakali ta trenutek. Obraze so spustili v dlani, da Malči ne bi opazila njihovega smeha. Ko se je melodija nadaljevala, so dvignili glave in se spogledovali z iskricami v očeh. Počasi je pritajeni smeh ponehal in že so se osredotočili na naslednjo rundo.

Proti koncu stepanja je začela opazovati gostoto kislega mleka in grudice masla na deščini palici. Pogosteje je prekinjala stepanje do takrat, ko je bila zadovoljna z velikostjo maslenih grudic. Takrat je bila prva faza končana in začel se je postopek hlajenja, gnetenja in izločanja tekočine iz masla.

Kuhinjsko krpo je ovila okrog dešče in se dvignila s stola. Vzela je skodelico z leseno žlico in stopila do omare, dolila svežo mrzlo vodo, ki jo je čez dan prinesla iz vaške fontane. Odprla je pokrov dešče, ga dvignila nad palico, odcedila kislo mleko v posodo, ga oplaknila z mrzlo vodo ter ga odložila na rob mize. S hladno vodo je oplaknila še notranjo steno dešče, da so maslene grudice spolzele na mlečno gladino, kjer jih je začela zbirati v večjo kepo. Počasi je maslo obračala in stiskala ob steno dešče, dokler ni posnela vsega masla z mleka in ga združila v obilno gmoto. Maslo je odcedila in dvignila iz dešče ter ga prevrnila v pripravljeno skodelico. Deščo je pokrila s pokrovom in ogrnila s krpo.

Takrat so prišli na vrsto otroci. Vsak s svojo skodelico so stopili do dešče in Malči jim je nalila kislega mleka. Popili so slastno tekočino in se spravili spat.

Skodelico z maslom je Malči položila na gladino mrzle vode. Nekoliko ohlajeno maslo je spretno gnetla v simpatično obliko. Med ožemanjem je iz skledice škropila tekočina. Po nekajminutnem oblikovanju je iz masla iztisnila vso tekočino, maslo pa je dobilo primerno, jajčasto – oglato obliko. Z leseno žlico je maslu vtisnila križ. Skodelico je ponovno položila na gladino mrzle vode, kjer se je maslo do jutra shladilo do želene trdnosti. Malči je zavila kos masla v oljnat papir in ga darovala sorodnikom ali prodala odjemalcem. Njeno maslo se je dobro prodajalo na trgu v Čedadu.

Korletov let

Irena Brezavšek

Visoko nad oblaki

A sem vam že povedala tisto, kako je bilo, ko se je Korl pred približno 40 leti trikrat hkrati (prvič, zadnjič in nikoli več) odpravil na službeno ekskurzijo v Turčijo? Z letalom. Ne vem, kdo je bil bolj prestrašen zaradi jeklenega ptiča: Korl ali njegova žena.

Končno mu je pripravila »kufer«. Ker je bilo poleti, ji ga ni uspelo pregovoriti, da bi s seboj vzel tudi kakšen malo bolj debel jopič. Njega namreč nikoli ne zebe.

Tako je Korl »odfrlel« in se po treh dneh tudi vrnil k svoji ženi, poln novih spoznanj in spominov.

Seveda pripovedim ni bilo ne konca ne kraja ... vse je bilo izredno zanimivo. Najbolj pa je bilo vznemirljivo, ko je ženi povedal, da je bilo med poletom z letalom zunaj minus 40 stopinj Celzija. »No, a vidiš zdaj, ti pa brez jopiča!« se je razjezila žena. »Povej po pravici, kako ti je bilo mraz, ko si stopil ven!?«

Korl se je obrnil, zamahnil z roko in naznanil: »Presneta babura, ti pa res nič ne zastopiš!« ter odkorakal.

Movement that inspires

MAS AVTO d.o.o.
 Industrijska cesta 4F
 Kromberk
 5000 Nova Gorica
 GSM: 051-670-900
 Tel: 05/333-03-03
 Fax: 05/333-03-05

*Želimo vam
vesel božič
in srečno
novo leto!*

2023

PRISLUHnite svoji najljubši pesmi!
 GLOBOKO VDAHNITE MRZEL ZIMSKI ZRAK.
 ZAPLAVAJTE V PROSTRANEM MORJU.
 KLEPETAITE POZNO V NOČ.
 SMEJTE SE NA GLAS. ZAPOJTE. PREPUSTITE SE TRENUTKU.
 POKLIČITE PRIJATELJA. POJDIITE NA IZLET V NEZNANO. POJEJTE CELO ČOKOLADO.

Začutite energijo življenja!

Soške elektrarne Nova Gorica

Skupina hse

Tudi letošnja novoletna donacija družbe Soške elektrarne Nova Gorica je namenjena Splošni bolnišnici dr. Franca Derganca Nova Gorica, in sicer za pomoč pri nakupu videolaringoskopa za težke intubacije, ki ga potrebujejo v urgentnem centru bolnišnice.

www.seng.si

Pečen krompir

Irena Brezavšček

Bližajo se prazniki, med katerimi se bodo naše mize šibile od raznih dobrot. Naj vam predstavim za spremembo skromno jed, ki bo razveselila vaše denarnice in želodce ... Z raznimi dodatki pa se mimogrede lahko prelevi v pravo božično ali silvestrsko večerjo.

SESTAVINE:

- približno 20 srednje debelih krompirjev,
- sol.

PRIPRAVA:

Krompir dobro operemo in neolupljenega prerežemo čez pol, tako da dobimo dve ploščati polovici. Polovice zložimo na pult ali na pekač (sama uporabljam črn pekač, 42 x 38 cm). Na vsak kos krompirja damo ščepec soli. Po dve polovici podrgnemo

Krompirjeve polovice za v pečico

skupaj, da se sol lepo porazdeli, in jih zložimo v pekač, drugo poleg druge (slika).

Pekač s krompirjem damo v pečico, ki je že segreta na 180 °C. V približno 40 minutah (odvisno od pečice) bo dobil krompir lepo, rumeno, privzdignjeno skorjico, in takrat bo pečen. Vzamemo ga iz pečice, stresemo v skledo in pojedina se lahko začne. Pri nas tako pečenega krompirja ne lupimo, ampak ga pojemo skupaj z olupkom, ker je tako bolj slasten. Zraven si

Pečen krompir, pripravljen za pojedino

lahko privoščimo po želji: sir, razne namaze ali skuto. Za malo bolj mesne sorte jedcev pa zelo priporočam domačo zaseko, salamo ali pršut, panceto ...

Otroci radi poleg take jedi pijejo jogurt ali kislo mleko, nekaterim odraslim pa se pri-leže vinska kapljica. Odvisno od dodatkov.

Čeprav s skromno osnovno sestavino je tole božanska pojedina, garantirano!

Spletali smo adventne venčke

Majda Rejec

Advent je uvod v božično-novoletne praznike. Začne se četrto nedeljo pred božičem. Poleg postavljanja jasic in okraševanja božičnega drevesčka oziroma novoletne jelke je zelo razširjena tudi navada spletnja adventnih venčkov.

naj bi bili iz zelenja in naj bi simbolizirali neskončnost življenja in kroženje letnih časov.

V torek pred prvo adventno nedeljo smo tudi v Medgeneracijskem centru Pri Tinci skupaj s prvošolčki iz Osnovne šole Deskle izdelovali

Adventni venčki izvirajo iz Nemčije. V 40. letih 19. stoletja ga je kot prvi postavil evangeličanski duhovnik Johanan Wichem, da bi razveselil otroke v sirotišnici in jim polepšal pričakovanje božiča. Od tam se je običaj razširil po vsej Evropi, pa tudi Ameriki in proti koncu stoletja po vsem krščanskem svetu. Baje so adventne venčke že v predkrščanskih časih poznali kot venčke življenja Kelti. Narejeni

adventne venčke. Nabrali smo raznovrstno zelenje, veliko smrekovih vejic, bršljana in maha, saj so po tradiciji venčki izdelani iz zelenja, ki predstavlja življenje in upanje. Poleg zelenja smo tudi pisane okraske poiskali v naravi. Zelo dekorativni so storžki, želod, šipek, zrnca ognjenega trna, jesensko obarvani cvetovi hortenzij.

Otroci so se dela lotili zelo zavzeto. Izpod njihovih rok so prihajale prave mojstrovine, s katerimi se v trgovini kupljeni venčki nikakor ne morejo kosati. Včasih so seveda potrebovali tudi malo pomoči starejših, predvsem kakšen nasvet, ki so ga prisotni odrasli z veseljem dali. Urica, ki je bila na razpolago za ustvarjanje, je minila mimogrede.

Mali ustvarjalci so bili na svoje izdelke zelo ponosni. Priznati moramo, da so bili njihovi venčki enkratni in da so otroci zelo ustvarjalni. Seveda so svoje venčke odnesli domov, da jim bodo krasili domove v teh predprazničnih dneh.

Najmočnejša ekipa

www.salonit.si

Ponosni podpornik odbojkarkega kluba Salonit Anhovalo – Kanal.

DRUŽBA SKUPINE

Alpacem
by Wietersdorfer

**SALONIT
ANHOVO**
CEMENT

Pohod med vasmí

Maja Krpan

V četrtek, 13. oktobra 2022, so imeli učenci od 1. do 4. razreda OŠ Kanal in vsi učenci POŠ Kal nad Kanalom športni dan, ki smo ga poimenovali »Pohod med vasmí«. Učenci iz Kanala so se zjutraj z avtobusom, v spremstvu učiteljic, odpravili v Kal, kjer so jih pričakali njihovi vrstniki in jim razkazali podružnično

šolo. Vsi skupaj smo se nato odpravili na pohod. Izpred šole smo pot po glavni cesti nadaljevali proti zaselku Okroglo. Na razgledni točki na Brezovici smo se ustavili in pomalicali. Med malico smo občudovali prelep razgled na okoliške hribe. Pot smo nadaljevali do Vrhavča proti Ilovici in Zabrdi. Ko smo prišli

do Krajca, sta nas tam pričakala avtobusa in kombi. Učenci OŠ Kanal so se z avtobusom vrnili na matično šolo, učenci POŠ Kal nad Kanalom pa so se s kombijem peljali nazaj v Kal. Imeli smo čudovit sončen dan, ki smo ga izkoristili za druženje in gibanje v naravi.

Stoji že 60 let

Učenci ŠNO OŠ Kanal

Osnovna šola Kanal deluje v matični stavbi šole in vrtca v Kanalu ter na podružnici v Kalu nad Kanalom. Včasih je imela šola še več podružnic v bližnjih vaseh, kot so Avče, Levpa, Lig, Ročinj, Vrhavč ter Zavrh - Testeni.

17. septembra 2022 je minilo 60 let od svečane odprtja šolskega poslopja matične stavbe. V teh 60 letih se je v stavbi že marsikaj spremenilo, vseeno pa najdemo v njej tudi zgodovinski pridih, ki nam da slutiti, da ima stavba

res že toliko let. Med hojo po nekaterih učilnicah škripa parket, skozi nekaj oken je čutiti piš vetra, ob vstopu v šolo pa nas pozdravijo značilna granitna tla tistega časa. Vse to nas opominja, da stavba ni najbolj moderna. Danes so pogoji za delo neprimerno boljši. Imamo sodobno računalniško učilnico, tehnično učilnico z delavnico, večnamensko dvorano in veliko telovadnico. Kljub temu pa je treba na šoli še veliko postoriti. Nadejamo se, da nam bo s skupnimi močmi uspelo tudi to.

V spomin na 60. obletnico odprtja matične stavbe Osnovne šole Kanal smo v petek, 28. oktobra 2022, priredili slovesnost, ki je bila odprta za širšo javnost. Učenci so na prireditvi prikazali pouk nekoč in danes ter nas na ta način popeljali v začetke pouka v tej stavbi. Tako so nas opomnili, da šola ni le prazna stavba. Ni namenjena sama sebi, temveč svoj pomen dobi šele z vsebino, ki jo gradijo vsi deležniki, ki vanjo vstopajo.

Skupaj smo se imeli dobro!

Neža Rutar

Slogan Tedna otroka 2022 smo vzeli prav za res in si v vrtcu ustvarili vzdušje, da smo se imeli dobro. Saj je v vrtcu vsak dan zabavno, vendar smo v tednu otroka poskrbeli, da smo otrokom pripravili dejavnosti, ki so bile še posebej zanimive.

V vrtec smo v tem tednu povabili gasilce iz PIGD Salonit Anhovo, ki se vsako leto z veseljem odzovejo povabilu in pripravijo vedno kaj novega in zanimivega za otroke.

Igralni dan je bil dan, ko smo odprli vrata vseh igralnic in se sprehodili po vrtcu, saj je bila v vsaki igralnici druga dejavnost. Otroci so hodili po čutni poti, lepili žogice na veliko samolepilno podlago, risali s pampaško travo, telovadili in pripravili modno revijo.

Zadnji dan, v petek, 7. oktobra 2022, pa smo teden otroka zaključili zunaj, kjer so bile postavljene bele hiške z zelenimi in modrimi polkni, slišala pa se je tudi otroška glasba. Da je bil dan še popolnejši, smo na druženje povabili tudi vzgojiteljice, čistilko in hišnika, ki so včasih skrbeli za otroke v našem vrtcu. Nekateri so se starejših otrok v vrtcu še spomnili, otroških obrazov in živžava pa so se seveda razveselili prav vsi.

Končno smo izvedeli, kdo živi v tej Mali vasi. To so otroci, ki so neredni. Zvečer, preden ležejo spat, nikoli ne pospravijo copatk za seboj. Naslednji dan so morali kar bosí in v pisanih srajčkah poiskati hišo Muze Copatarice. Našli so jo, tam pa tudi svoje zakrpane copatke.

Oder smo po predstavi, ki so jo za otroke pripravile vzgojiteljice, prepustili tudi otrokom, ki so se predstavili s petjem in plesom.

Ja, veliko znamo in radi se igramo. Da se imamo skupaj dobro, pa smo pokazali v tednu otroka in v petek, ko je druženje dalo poseben pečat prijetnemu petkovemu dopoldnevu.

Vodikova delavnica na OŠ Kanal

Ela Velišček, 7. b

V sredo, 16. novembra 2022, smo imeli tehniški dan. Na šolo so prišli H2STUDENT. Najprej sta nam predavatelja predstavila, kako delujejo avtomobili na vodikov pogon. Kasneje smo tudi učenci začeli sestavljati svoj električni avto iz lego kock. Delali smo po skupinah. V skupini sem bila z Anejem, Jakom, Jernejem in Zalo. Sestavljanje smo začeli dobro, kasneje pa se nam je malo zataknilo. S pomočjo učiteljice smo avto končno sestavili. Na koncu pa je prišel najzanimivejši del, saj se je začelo tekmovanje z avti, ki smo jih v skupini sestavili. Po poligonu nam ni šlo najbolje, na koncu pa smo zasedli tretje mesto. Vsi smo dobili priznanja in stekleničko z vodo. Meni bo ta dan ostal v lepem spominu, saj sem se veliko naučila in se zabavala.

Kulturni dan

Mojca Jerončič

V sredo, 16. novembra 2022, so imeli učenci 8. razreda OŠ Kanal kulturni dan v Ljubljani. Najprej so se z vodiči Mestnega muzeja sprehodili po Ljubljani in ob tem odkrivali srednjeveške sledi. Ugotovitve in znanja, ki so jih pri tem pridobili, so v muzeju zapisali v delovne zvezke.

Dejavnostim v muzeju je sledil koncert simfonične matinee Glasbene mladine Slovenije z naslovom Glasbene reke.

V Gallusovi dvorani Cankarjevega doma so poslušali štiri skladbe v izvedbi Orkestra Slovenske filharmonije. Dogajanje na odru so popestrili baletni plesalci Konservatorija za glasbo in balet v Ljubljani.

Povezovalec programa je bil improvizator in igravec, pa tudi eden od voditeljev kviza Male sive celice, Juš Milčinski.

Na kmetiji

Učiteljice 3. razredov OŠ Kanal

V petek, 21. oktobra 2022, so imeli učenci 3. razredov OŠ Kanal naravoslovni dan. Že pred odhodom na kmetijo so imeli nalogo, da raziščejo zanimivosti o živalih, ki na kmetiji živijo. Dopoldne so jih predstavili sošolcem. Ali zanimivosti res držijo, so učenci lahko preverili s pogovorom s kmetom. Peš so se odpravili v Anhovo na kmetijo, kjer so si ogledali različne živali, stroje, orodja ter spoznali življenje na njej. Učenci so lahko videli ovce, koze, konje, krave in osla, ki so se pasli na pašniku. Ko so pojedli malico, so učenci z nami delili svoje občutke in doživetja ter nam povedali, da so najbolj uživali ob boža-

nju in hranjenju živali s korenčkom in suhim kruhom. Pot proti šoli nam je popestrila tudi vožnja z novim vlakom, nad katerim so bili učenci navdušeni.

Tehniški dan – LEGO robotika

Saša Trojer

V torek, 29. novembra 2022, so imeli tretješolci tehniški dan: Lego robotika. Zanimive, poučne in nepozabne delavnice je izvajala e-hiša Nova Gorica v sklopu projekta Kadri (Posoški razvojni center).

Učenci so se s pomočjo LEGO WeDo 2.0 in kompletov Spike Prime učili osnov robotike in programiranja, razvijali so motorične spretnosti, preizkusili so se v natančnosti branja načrtov ter se urili v delu in komunikaciji v skupini.

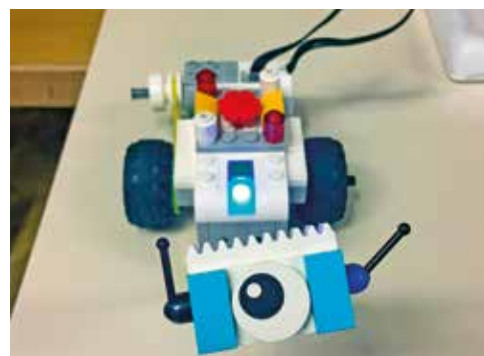
Poleg tega so povezovali znanja matematičnih in naravoslovnih vsebin.

Kaj pa je učencem najbolj ostalo v spominu?

Najbolj zanimivo mi je bilo, ko smo lahko robote programirali, da so se premikali.

Tim, 3. a

Zelo smo se zabavali, ko smo naredili smešen model, ki je bil na baterije. Drugi robot je bil tak, da smo ga upravljali preko računalnika. Ta je vlekel tudi tovor.

Hugo, 3. a

Obisk gasilcev v Osnovni šoli Kanal

Ana Tinta

Oktobra so učence na razredni stopnji v sklopu meseca požarne varnosti obiskali gasilci iz Prostovoljnega gasilskega društva Kanal. Na šolsko igrišče so se pripeljali z ga-

silskimi kamioni in avtomobili ter za trenutek vklopili sireno. Učenci in učitelji smo jih celo dopoldne že nestrno pričakovali.

Najprej so nas gasilci prav lepo pozdravili, se predstavili in nam povedali vse o svojem delu. Razdelili smo se v skupine in začeli delo. Prva skupina je z vodnim topom ciljala tarčo. Druga skupina si je ogledala opremo gasilca in gasilskega vozila ter se sprehodila skozi kamion. Tretja skupina pa

se je v železni košari na dvigalki pogumno dvignila v zrak. »Še više, še više,« se je slišalo iz košare.

Učenci so povedali, da je bilo za njih najzanimivejše, ko so pripovedovali o gašenju požara na Krasu, ko so z vodnim topom ciljali v tarčo in se dvignili visoko v košari. Roke učencev so bile kar naprej v zraku, saj je imel prav vsak kakšno vprašanje za gasilce.

Osnovno šolo Deskle krasijo zimske breze

*V mladih brezah
gnezdiijo sanje.
Za vse velike in male,
ki verjamejo vanje.
I. Minatti*

Drevesa razkrivajo svojo podobo tudi po odpadlem listju. V zimskem času ne moremo spregledati očarljive breze z njeno belo skorjo.

Sedmošolci OŠ Deskle smo v okviru tehničnega dne zbrali nekaj idej, ki nam jih ponuja gozd pozimi, in okrasili šolo. Kot božično-novoletni motiv smo izbrali brezo. Pri delu smo uporabljali različne naravne materiale, ki smo jih dobili v okolici šole.

Brezi smo dodali tudi ptice, ki jih pozimi še srečamo v gozdu. Naše so zlate – skupaj z njimi vstopamo v praznični december. Preživite lepe in mirne praznike tudi vi.

Sedmošolci z učiteljico Aldo, OŠ Deskle

PREVERJENA RABLJENA VOZILA

Preverjena
zgodovina vozil

Kredit ali leasing

Do 12 mesečno
jamstvo

Pregled po 140
kontrolnih točkah

stavanja
Preverjena rabljena vozila

Nova Gorica t: 05 33 84 590 · **Tolmin** t: 05 38 00 550
www.stavanja.si

V goriški knjižnici Franceta Bevka

Po kulturnem dnevu 27. oktobra 2022, ko smo si šli v Novo Gorico ogledat Bevkovo knjižnico, so prvošolci in drugošolci povedali takole:

- peljali smo se z vlakom,
- veliko smo hodili,
- videli smo visoke zgradbe,
- veliko je bilo prometa,
- pojedli smo malico na prostem,
- v knjižnici je veliko polic s knjigami,
- videli smo miniaturne knjige,
- ogledali smo si Bevkovo sobo,
- videli smo mojstrovalnico, kjer imajo 3D-tiskalnik,
- v pravljčni sobi smo poslušali pravljico Čarobna skleda medu,
- ogledali smo si velik Bevkov kip,
- domov smo se vračali s sodobnim modrim vlakom, ki je napovedal vsako postajo.

Na OŠ Deskle smo obeležili mednarodni dan prijaznosti

Tina K., OŠ Deskle

V dneh okrog 13. novembra smo tudi na naši šoli obeležili mednarodni dan prijaznosti. Vsi učenci so med tednom oblikovali prijazna pisemca za vse učence, v ponedeljek pa je vsak tako prijazno pisemce tudi prejel. V podaljšanem bivanju so učenci izdelovali kamenčke prijaznosti, ki so jih nato skrivaj podarili ljudem, ki so jim želeli polepšati dan. Poiskali so tudi nekaj misli, ki lepo ponazorijo, kar ugotavljajo tudi sami:

Prijaznost nič ne stane, dela pa čudeže.

Prijazne besede so lahko kratke in lahkotne, a njihov odmev je neskončen.

Prijaznost se širi sama od sebe.

Če si prijazen do drugih, bodo oni danes prijazni do tebe in jutri še do nekoga drugega.

✧ Napisati s prstom na šipo,
prijeti neznanca za roko,
pomahati tudi čez mejo, ✧
želeti si seči visoko.

✧ Zapeti si pesem za roke,
za moje, za tvoje, njegove,
ki znajo objeti po svoje ✧
in skupaj graditi mostove.

✧ Naj vas verzi Ferija Lainščka
spremljajo skozi leto 2023.

Srečno! ✧

✧ Otroci in delavci
Osnovne šole in Vrtca Deskle

Prisluhnite prazničnemu voščilu otrok iz Vrtca Deskle!

Srečno, srečno, srečno novo leto, mi s kraguljčki pozdrav.
srečno, srečno, srečno novo leto od sreca vam voščimo.

PRAZNIČNEMU VOŠČILU OTROK IZ VRTCA DESKLE LAHKO PRISLUHNETE:

- V LOŽICAH, PRI KORITU (FRIZERSTVO MAJA), ČETRTEK, 15. 12. 2022, OB 9.45 URI,
 - PRED HIŠO DOBRE VOLJE, ČETRTEK, 15. 12. 2022, OB 11.00 URI,
- V GORENJIH DESKLAH, PRI KORITU, ČETRTEK, 22. 12. 2022, OB 9.45 URI,
 - PRED MERCATORJEM V DESKLAH, ČETRTEK, 22. 12. 2022, OB 11.00 URI.

VABLJENI!

Otroci, ustvarjajte z glasilom Most

Tina Tinta

Hej, ti! V uredništvu glasila Most zate v vsaki številki pripravimo ideje za ustvarjanje. Ustvarjaj z nami in izdelaj preproste, a lepe izdelke, ki bodo popestrili tvoj vsakdan, tvojo sobo ali pa preprosto razveselili nekoga, ki mu boš izdelek podaril. Starejše sestre in bratci, bratranci in sestrične lahko pomagata mlajšim. Zabavajte se skupaj. Ustvarjajte skupaj.

Tokrat smo pripravili navodila, s pomočjo katerih lahko izdeláš dekoracijo, ki bo prostor krasila celo leto. Vsak mesec ali vsako sezono ga boš moral le malo spremeniti. Pa začnimo!

1

Za začetek potrebuješ: Okvir za fotografije poljubne velikosti, okrasni papir (lahko je tudi papir za zavijanje daril, časopisni izrezki, platnice starih zvezkov ali kaj podobnega), škarje in pobarvanko ali prazen list za risanje po domišljiji. Po želji lahko dodaš tudi nalepke in druge podobne manjše predmete, ki jih najdeš v trgovini z ustvarjalnim programom.

2

Najprej izberi ali izdelaj ozadje iz okrasnega papirja, na hrbtni strani okvirja odstrani papir z originalno sliko in jo zamenjaj s svojim ozadjem. Okvir ponovno sestavi.

3

Sedaj je na vrsti pobarvanka ali tvoja risbica. Pobarvanko skupaj z družino ali prijatelji pobarvajte. Risbico izdelaj po lastni domišljiji.

4

Z lepilnim trakom jo previdno pritrdite na steklo okvirja. Tako, dekoracija je pripravljena.

5

Dekoracijo izobesi ali postavi na vidno mesto. Pobarvanko ali risbo pa pridno menjuj vsako sezono, letni čas, mesec.

Ti je naš izdelek všeč? V uredništvu bomo zelo veseli fotografije tvojega, zato ne odlašaj in nam jo pošlji na urednistvo@glasilo-most.si.

Prihaja novo leto in z njim nove priložnosti.

Še naprej si želimo ustvarjati odgovorno prihodnost.
Skupaj z vami.

Čudovite praznike in srečno novo leto,
SALONIT ANHOVO

skupina **SALONIT**

SALINVEST
storitve, d. o. o.

rokava
BETON

Alpacem
by Wiersdorfer

Vesele božične praznike in srečno novo leto **2023** vam voščijo

*Frizerstvo
in
kozmetika*

LAURA PIRIH

TRG svobode 3
5213 KANAL
TEL.: 05 30-51-045

DELOVNI ČAS: TOREK, SREDA, PETEK: 11.-19., ČETRTEK, SOBOTA: 7.-15.

VODOVODNE INŠTALACIJE
ALJAŽ ŽNIDARČIČ S. P.

t: 040 347 795

e: info@vodovodne-instalacije.com

www.vodovodne-instalacije.com

ElektroTehnika
Lukšič

Pritrdila za strehe in fasade,
ravne strehe,
lesene konstrukcije
in podkonstrukcije

SKODNIK

SKODNIK d.o.o.

Bodrež 3

5213 Kanal

e-mail: info@skodnik.si

tel.: +386(0)5 395 11 79

fax: +386(0)5 395 11 89

www.skodnik.si

Storitve z gradbeno mehanizacijo:
izkopi, nasipavanje, planiranje,
prevozi

**HARIJ TRANSPORT IN
MEHANIZACIJA D.O.O.**

Goljevica 1D
5210 Deskle
Tel.: 041 737 178

**Vesel božič
in srečno novo leto
2023!**

 STUBELJ

**OKREPČEVALNICA
Z LETNIM VRTOM
TANJA - DESKLE**

Okrepčevalnica z letnim vrtom Tanja nudi:

- malice in kosila med tednom
- enolončnice in meso na žaru
- jabolčni zavitki ...

priljubljena točka za postanek voznikov
in motoristov v Desklah ob bencinskem
servisu s parkiriščem vse od leta 1989

Tanja Gabrijelčič s.p. - Srebrničeva 4a - 5210 Deskle
e: info@okrepcevalnica-tanja.si - t: 05 305 21 11

MIZARSTVO
TINTA ROBERT S.P.

Anhovo 65, 5210 Deskle
tel.: 041 838 315

mail: robert.tinta@amis.net